

Kandidatafhandling af Celine Sofia Just Stendahl,
20184038

Vejleder: Sarah Awad

Aalborg universitet, Psykologi

Afleveringsdato: 05-01-2024

Antal tegn: 93.104

AALBORG UNIVERSITET
STUDENTERRAPPORT

Et studie af vestlig humanitær hjælp i Afrika og den potentielle påvirkning på modtagernes mentale sundhed

Et eksplorativt mixed methods studie af et tanzanisk sample

Abstract

This paper investigates the potential impact of humanitarian aid provided by people of European descent on mental health of the people who receive the aid in Africa. Concepts such as 'white saviour' have in the media given rise to vast criticism of any humanitarian aid provided by people of European descent, as this is interpreted as means of self-realisation. Not only are the intentions criticised, but also the effects of the aid are questioned. Help provided by westerners is especially criticised as degrading due to the history of colonisation and the current neo-colonial discourses. These discourses portray the entire African people as helpless, impoverished and in need of saving(X), which in turn is argued to passivate the people, sustain poverty and the mentality hereof. This critique can undermine almost any humanitarian effort provided by Europeans due to its potential counterproductive nature, which hinders positive long-term effects.

Regarding potential psychological effects caused by humanitarian aid provided by people of European descent, no empirical evidence from the perspectives of the African people was found through this study's scoping review. Due to the lack of empirical evidence an explorative mixed methods study with a pragmatic approach was here conducted on a Tanzanian sample.

Through an online survey the respondents answered both quantitative and qualitative questions. A measure of mental health was operationalised through two psychometric scales: The Rosenberg Self-Esteem Scale and the New General Self-Efficacy Scale. The data was interpreted through a social psychological perspective, using Henri Tajfel's social identity theory.

Due to a small sample size the initial aim of a comparative analysis was not possible. Instead, a non-parametric correlation analysis was conducted. This study showed no statistically significant correlation between the duration of contact with white/European volunteers and scores on either of the two psychometric scales.

The qualitative data showed contradictory opinions and experiences, which stresses the complexity of this issue. A thematic analysis was conducted and showed themes that revealed multiple sources of a potential negative impact on both self-worth and self-efficacy. This includes social comparison that can have a passivating effect, neglect of cultural context,

norms and knowledge and being less valued. On the contrary some also stated a need for European support and a great value of equal cooperation that can benefit both parties.

The findings of this study opens a discussion about the complexity of the topic, the contributions of this limited exploratory study and calls for further research that includes the perspective of the host communities' that receive humanitarian aid.

Indholdsfortegnelse

1. Indledning.....	3
2. Scoping review	3
3. Problemformulering og afgrænsning	5
4. Videnskabsteori	6
5. Teori og baggrundsviden.....	7
5.1. Socialpsykologisk ramme	7
5.2 Hvorfor er selvværd relevant?	10
5.3 Selvværd ifølge Rosenberg	10
5.3.1 Selvværd og offentlige anliggender	12
5.4 Hvorfor er Self-Efficacy relevant?	13
5.5 Specifik og General Self-Efficacy.....	14
5.6 New General Self-Efficacy Scale.....	15
6. Metode.....	15
6.1 Mixed Methods	16
6.2 Population.....	17
6.3 Spørgeskema.....	18
6.3.1 New General Self-Efficacy Scale	19
6.3.2 Rosenberg's Self-Esteem Scale.....	19
6.4 Oversættelse	20
6.5 Etiske overvejelser	22
6.5.1 Specifikt for Tanzania.....	22
6.6 Dataindsamling	23
7. Præsentation af kvantitative data.....	24
7.1 Demografisk statistik	24
7.2 Fordeling af modtaget hjælp samt kontakt.....	26
7.3 Fordeling af scores på de to scales	27
8. Kvantitativ analyse.....	29
8.1 Hypotesetestning.....	30
8.2 Yderligere overvejelser om den kvantitative undersøgelse	32
9. Tematisk analyse af kvalitative data	33
9.1 Det er bedre at afrikanere hjælper afrikanere.....	34
9.2 Mange afrikanere tror, at de ikke kan hjælpe	36

9.3 Hjælpen kommer med en pris	37
9.4 Afrikanere kan godt bruge europæeres hjælp	38
10. Kvalitative besvarelse og statistisk sammenhæng	40
11. Diskussion.....	42
11.1 Sproget i spørgeskemaet	44
11.2 Er europæisk 'hjælp' et problem?	45
12. Konklusion.....	47
Litteraturliste.....	49

1. Indledning

Begrebet 'white savior' har i medierne givet anledning til stor kritik af humanitær hjælp, der ydes af mennesker af europæisk afstamning. Her tolkes de umiddelbart altruistiske handlinger som et middel til selvrealisering. Der ses ikke kun kritik af intentionerne bag bistanden, men der sættes også spørgsmålstegn ved effekten af den indsats som ydes. På grund af koloniseringens historie og nuværende neokoloniale diskurser, bliver hjælp ydet af vesterlændinge kritiseret og anset som en nedværdigende og fastholdende mekanisme. Disse diskurser fremstiller hele det afrikanske folk som hjælpeløst, fattigt og som nogle der har brug for at blive reddet, hvilket igen menes at passivisere og undertrykke befolkningen, samt opretholde fattigdom og en fattigdomsmentalitet. Kritikken ses fx da Jimmy Donaldson modtog en del kritik, for at have finansieret og dokumenteret byggeri af 100 brønde i flere afrikanske lande i løbet af 2023. Herunder lød kritikken bl.a. på, at han udnyttede udsatte mennesker til egen ophøjelse, dertil at det var beklageligt, at han er en 'hvid mand', fordi han herigennem er med til at fastholde fattigdomsdiskurs, og en fortælling om, at afrikanere har brug for at blive reddet (Ronald & Busari, 2023). På grund af dens potentielle kontraproduktive natur, som hindrer positive langsigtede virkninger, kan denne kritik underminere det meste humanitære arbejde udført af personer af europæisk herkomst. I førnævnte eksempel blev lokales udtrykte taknemlighed og benævnte fornyet håb for fremtiden, ignoreret i den kritik som gives. Dem, som i stor grad udtaler sig kritisk om dette emne på sociale medier, er amerikanere og dermed ikke er dem, som selv modtager hjælpen. Det samme ses i forskningslitteraturen, hvor fx forskning af fænomenet *volunteer tourism* primært baseres på data fra volontører eller organisationer og modtagerne er derfor underrepræsenterede (Benali, Munar, Adu-Ampong, 2023). Kritikken alvorsgrad er vigtig at forholde sig til, men det mest værdifulde perspektiv må være modtagerens. Ved at tage udgangspunkt i modtagerens perspektiv, kan der skabes bedre vilkår for at sikre, at humanitær hjælp rent faktisk er til gavn på længere sigt.

2. Scoping review

Forud for undersøgelsen fandt jeg det relevant at se på, om andre har undersøgt netop dette og lavede derfor i start september måned følgende søgninger. Grundet

projektarbejde i lignende felt i 2022, havde jeg ikke store forventninger. For at danne mig et overblik lavede jeg et *scoping review*, hvilket her bruges til at rapportere, hvilken type evidens der er på området i forvejen og for at undersøge hvilke begreber og afgrænsninger, som vil være relevant (Lockwood, dos Santos & Pap, 2019, p.288f). I søgningen benyttede jeg Pro Quest og Psych Info, som primære databaser og dertil benyttet Sabinet - African Journals.

Søgninger med betegnelsen "foreign aid", gav mange resultater med fokus på politiske emner og det ses derfor ikke som en relevant beskrivelse. Gennem søgestrengene såsom ("humanitarian worker*") AND abstract(Africa*) AND psycholog* NOT abstract("african american*") + Peer reviewed fik jeg på Pro Quest 27 resultater. Ud fra overskrifterne sorteres 25 fra, de undersøgte ikke interaktionen fra modtagerens side, men omhandlede et strukturelt niveau, arbejderens psykologiske velbefindende, uddannelse m.m., dertil læstes 2 abstracts, som herefter også sorteres fra. Samme søgestreng gav på Psych Info 1 resultat, som igen omhandlede arbejdernes selv. På Psych Info ses 4 resultater ved "White Savior*"/white savior* AND Africa*, hvoraf ingen er relevante, "Western aid" AND Africa* gav 0 resultater. "White savior*" AND abstract(Africa*) AND psycholog* NOT abstract("african american*") + peer reviewed gav 18 resultater på Pro Quest, heraf beskrev Bell (2013) begrebet "White Saviorism", hvorfor denne findes relevant og resten sorteres fra. På ProQuest følgende søgestreng; abstract("volunteer*") AND abstract(Africa*) AND abstract(psycholog*) NOT abstract("african american*"), 61 resultater uden relevans. Gennem disse søgninger m.fl. blev jeg derfor bekræftet i mine forventninger, at der vil være meget begrænset empirisk forskning omhandlende modtagerens oplevelse og på evt. negativ påvirkning på person-person niveau.

På Sabinet - African Journals lavede jeg følgende søgninger: "foreign aid" AND psychology gav 168 resultater, alle overskrifterne læses igennem og der blev fundet 8 overskrifter med umiddelbar relevans for projektet, her var 4 ikke tilgængelige og de resterende ikke relevante. "european volunteers" AND psychology gav 3 uden relevans. "Western volunteers" AND psychology gav 0 resultater. "White savior*" AND psycholog* gav 16 resultater uden relevans. "missiona*" AND psycholog* AND european* gav 69 resultater, som ud fra overskrifterne vurderes uden relevans. Self-esteem AND "white volunteers" gav 4 uden relevans og self-esteem AND "european volunteers" gav 0 resultater.

I udarbejdelse af tidligere projekt, skrevet i 2022, omhandlende koloniseringens psykologiske påvirkning på afrikanere i dag blev der fundet en enkelte undersøgelse (Utsey et al. 2015), og en undersøgelse, som undersøgte dele af fænomenet (Bulhan, 1978). I disse har jeg fundet inspiration, samt benyttet kædesøgning. Derigennem har jeg fundet relevante teorier og begreber til at belyse, hvorvidt vestlige humanitære arbejdere har en negativ psykologisk påvirkning, på dem som modtager hjælpen i Tanzania.

3. Problemformulering og afgrænsning

På baggrund af tidligere kendskab og arbejde med relateret fænomen, personlige oplevelser, samt søgning med begrænset udbytte lyder min undren:

Har humanitær hjælp, udøvet af mennesker af europæisk herkomst, en langvarig negativ effekt på de personer, som modtager hjælpen i Afrika målt i Perceived Self-Efficacy og Self-Esteem?

Besvarelsen heraf tager udgangspunkt i Tanzania. Denne undersøgelse laves i et felt og med et perspektiv, som tilsyneladende er nyt og kan derfor ses som et eksplorativt studie (Hallingberg, 2018). For at måle de to psykologiske aspekter inddrages Rosenberg Self-Esteem Scale (Rosenberg, 1965) og New General Self-Efficacy Scale (Chen et al., 2001), hvis resultater kan ses som en indikation for den enkeltes mentale sundhed (Orth, Robins & Meier, 2009; Xi, Wang & Jia, 2017).

I denne undersøgelse vil der yderligere være fokus på, hvordan de mennesker, som modtager hjælpen, oplever dette samt deres holdninger hertil. I denne undersøgelse vil der tages udgangspunkt i socialpsykologisk teori, herunder Tajfels social identity theory for at forstå en mulig psykologisk påvirkning. Yderligere stiller jeg følgende spørgsmål for en mere fyldestgørende forståelse:

- Hvordan oplever respondenterne den hjælp, som udøves i Afrika af personer fra Europa og hvad mener de om den?
- Oplever respondenterne en negativ påvirkning af humanitær hjælp udført af europæere, og hvordan ser den ud?

Denne undersøgelse tager udgangspunkt i en historisk kontekst, hvor koloniale forhold i Afrika spiller en væsentlig rolle. Under koloniseringen sås en stor forskel på personlig værdi, magt og muligheder mellem den lokale befolkning og de udefrakommende europæere (Fanon, 2021). Mellem disse to grupper ses ved første øjekast tydelig forskel i pigmenteringen i huden, hvorfor denne forskel symboliserer og repræsenterer de sociale og strukturelle forskelle. Med dette in mente er det spørgsmål der stilles ikke blot et spørgsmål om, hvorvidt en persons tilstedeværelse og hjælp have en kontraproduktiv påvirkning, udelukkende grundet hudfarve eller etnicitet, men derimod grundet den magt ubalance, social gruppe identifikation og særligt den historie, som hudfarve kan repræsentere. Dertil inddrages en bevidsthed om koloniseringen, som ikke endeligt ophørt, men derimod blot en ændret og mere diskret strategi (Uzoigwe, 2019)

4. Videnskabsteori

Denne undersøgelse er empirisk og har et pragmatisk udgangspunkt, som er nødvendigt for at navigere i både de praktiske rammer, som sættes af Aalborg Universitet og udfordringer som gør sig gældende i at indsamle viden fra en befolkning på et andet kontinent, med sproglige, kulturelle og strukturelle forskelle. I denne undersøgelse vægtes forskningsspørgsmålet højt og der stræbes derfor efter at besvare dette så værdifuldt som muligt, hvorfor en pragmatisk tilgang er bedst egnet (Creswell & Plano Clark, 2011, p. 43f). Denne undersøgelse har afsæt i en praktisk erkendelsesinteresse, med formål at skabe en dybere forståelse. Udgangspunktet for den undren, som ligger til grund for undersøgelsen er frigørende, men at skabe forandring er udenfor denne undersøgelses rækkevidde og der opfordres derfor til yderligere forskning (Feilberg, 2014).

I denne afhandling er det ontologiske afsæt kritisk realisme (Scott, 2010), det vil sige, at der tages udgangspunkt i, at der er en eksisterende sandhed, som forsøges at blive belyst og forstået fra forskellige perspektiver, metoder og teorier. Sandheden vil ikke kunne indfanges endegyldigt og den viden, som produceres, vil være påvirket af måden hvorpå den tilgås og de underliggende dynamikker, som spiller ind på dette (Scott, 2010).

5. Teori og baggrundsviden

I mit 9. semesterprojekt dykkede jeg ned i begrebet *Colonial mentality*, som beskriver aktuelle psykologiske mén fra koloniseringen i Afrika, som ophørte omkring 1960. Dette begreb blev brugt i undervisningen på en skole i Tanzania og blev af lærerne beskrevet som et alment begreb, som var en del af det obligatoriske pensum i Tanzania. Arbejdet hermed ledte mig til to empiriske undersøgelser, som både undersøgte graden af koloniseret mentalitet samt korrelationer med andre psykologiske måleinstrumenter, såsom State-Trait Anxiety inventory, Rosenbergs Self-Esteem Scale (RSES) og Rotter I/E Scale m.fl. (Utsey et al. 2015; Bulhan 1978). Det bliver særligt tydeligt i Bulhans konceptualisering, at colonial mentality omhandler en reaktion på betydelig undertrykkelse, hvor individet forsøger at håndtere nedværdigelse, ved at koble sig fra sin egen gruppe og forsøge at blive medlem af undertrykkerens gruppe (Bulhan, 1978). Undertrykkeren romantiseres og ophøjes i et forsøg på at flygte fra smerten, men gruppen er umulig at blive fuldt ud en del af, idet adskillelsen mellem de to omhandlede hudfarve, hvilket kunne lede til selvhad og mindreværd (Fanon, 2021).

Humanitære arbejdere fra vesten påvirker ikke negativt bare fordi personerne har lys hud, men fordi de repræsenterer historiske magtforhold og undertrykkelse, hvor pigmentforskellen bogstaveligt talt kunne betyde forskellen mellem liv og død. Ud over den historiske kontekst, som har skabt ulighed mellem disse to grupper, mener Bonsu (2019) og Phiri Matambo (2017) at den hjælp, som kommer fra Vesten, er lige dele konstruktiv og destruktiv. De mener, at hjælpen kan skabe en patologisk afhængighed af vestlige organisationer, som kan lamme individet og bremse udviklingen i landet. Phiri og Matambo (2017) beskriver derfor, at Afrika muligvis er bedre tjent uden Vestlig hjælp.

5.1. Socialpsykologisk ramme

For at besvare problemformuleringen er det vigtigt at forstå de underliggende dynamikker, som påvirker relationen mellem den vestlige humanitære arbejder, og personen, som modtager hjælpen i Afrika. Derfor vil jeg inddrage socialpsykologisk teori i relation til den historiske kontekst, hvori de sociale grupper er opstået og har fået deres værdi.

Ifølge Tajfel (1974) eksisterer grupper udelukkende i kraft af tilstedeværelse af andre grupper og de attributter, som grupperne besidder, defineres i *social sammenligning* med andre grupper (Festinger ifølge Tajfel, 1974, p.71). Tajfel beskriver *social identitet* som en del af individets selv-koncept, som er konstrueret af viden om den/de gruppe(r), som man har et tilhørsforhold til samt den emotionelle kobling hertil. På den måde vil *sociale kategoriseringer*, altså grupperinger af personer, som mennesket laver for at systematisere og simplificere sociale samspil, have en påvirkning på individets identitet (Tajfel, 1974, p. 69). Det er altså i samspillet mellem grupper, at de enkelte kategoriseringer får deres værdi og derigennem giver værdi til det enkelte medlem af gruppen. Individet vil ifølge Tajfel (1974) forblive eller forsøge at blive medlemmer af grupper, som bidrager positivt til deres sociale identitet og vil forsøge at komme ud af de grupper som ikke gør, dette er dog ikke altid muligt (Tajfel, 1974, p. 69f). I dette studie undersøges en gruppeopdeling, som er baseret på bl.a. etnicitet, dermed karakteristika og gruppetilhørsforhold, som ikke kan ændres.

Tajfel beskriver, at der i relationen mellem grupper, ses at grupperne kan defineres og accepteres som *overlegen* og *underlegen*. Uanset, hvor faste og urokkelige kategoriseringerne synes at være, befinder grupperne sig i en dynamisk psykologisk situation, hvor den overlegne gruppe altid vil arbejde for at bevare distinktionen og den underlegne gruppe vil arbejde for at ændre den (Tajfel, 1974, p. 77). I denne dynamiske relation kan de positive beskrivelser, som er knyttet til den overlegne gruppe, trues og i nogle tilfælde ødelægges. Hvis dette sker, vil medlemmerne af den givne gruppe enten forsøge at forlade gruppen eller også vil de forsøge at ændre eller retfærdiggøre de negative beskrivelser. Dette kan ske gennem *konflikt i værdier*, hvor fx den overlegne gruppes status ses som et resultat af uretfærdighed (Tajfel, 1974, p. 79). I de tilfælde, hvor dette ikke er muligt at forlade gruppen, håndteres den psykologiske konflikt ved at skabe nye retfærdiggørende ideologier, som er socialt beundringsværdige, Tajfel kommer her med "the white man's burden" og "saving of souls" som eksempel (Tajfel, 1974, p. 80). Tajfel kobler altså selv denne teoretiske udvikling til relationen mellem europæerne og afrikanerne, hvor 'den hvide mand' forklarede sine handlinger som en menneskelig pligt at tage til Afrika for at redde hedninger og bringe civilisation til de uciviliserede (Fanon, 2021a). Sådanne beskrivelser skaber større distance mellem

grupperne, styrker europæernes overlegne status og samtidig retfærdiggøres undertrykkende, brutale og normalt socialt uacceptable handlinger, som kunne påvirke individets sociale identitet negativt.

I dag ses stadig en ulige relation, hvor det kan argumenteres for, at betegnelser som 'underdeveloped', kan ses som et aktivt arbejde på at bevare forskellen. De, som "redder" dem, "som ikke kan selv", er med til at fastholde disse to grupper i deres position som overlegen og underlegen. Dette kan bruges som et argument for, at "hjælp" fra personer af europæisk afstamning uanset motiv, uanset form, kan være med til at fastholde sociale forskelle gennem "giveren" og "modtageren" af hjælp. Benali et al. (2023, p. 2) beskriver dette som "a neo-colonial binary power structure". Altså at neokoloniale diskurser, som spiller ind i relationen mellem det globale syd og det globale nord, giver personerne fra det globale nord en forventning om, at de kan afhjælpe fattigdom i det globale syd. Uzoigwe (2019) beskriver neokolonisering, som betegnelsen for den skjulte magtudøvelse og udnyttelse, som europæerne udøvede efter de koloniserede lande i Afrika, Asien og Latinamerika blev uafhængige. Denne beskrives som farligere end direkte kolonisering, idet ingen her kan holdes ansvarlig for deres handlinger (Uzoigwe, 2019, p. 62f). Neokoloniseringen er, ifølge Uzoigwe, langt fra et overstået kapitel, men ses i dag mere sofistikeret og lusket, idet den i større grad påvirker tankegange og sind, som derigennem gør den undertrykte hjælpeløs (Uzoigwe, 2019, p. 65f). Benali & Oris (2019) at neokolonialisme og store dele af international udviklings diskurser opretholder idéen om en opdelt verden; fattig og rig, dominerende og dominerede, hjælperne og dem som hjælpes (Benali & Oris, 2019, p. 110f).

Ifølge Bandura (1997, p. 13) kan sociale stereotyper føre til tab af selvværd. "Devaluative societal practices are usually clothed in social justification that fault the disfavored group for their maltreatment. Justified devaluation can have more devastating effects on judgement of self-worth [...] Many of its members may eventually come to believe the degrading characterizations of themselves" (Hallie, 1971, ifølge Bandura 1997, p. 13). Det vil altså sige, at i de tilfælde, hvor den overlegne gruppe retfærdiggør socialt uacceptable handlinger ved at tillægge den underlegne gruppe negative karakteristika, ses der større risiko for, at de undertrykkende handlinger vil have en negativ påvirkning på medlemmerne af gruppens selvværd, end ved

inhumanitet, som ikke forsøger at retfærdiggøre sig selv (Bandura, 1997, p. 13). Derfor stiller jeg mig i denne undersøgelse kritisk overfor de tildelte karakteristika, som Benali & Oris (2019) beskriver som neokoloniale diskurser, hvilket jeg derfor vil være opmærksom på i den kvalitative dataanalyse.

5.2 Hvorfor er selvværd relevant?

Ifølge Muwonge et al. (2022) beskriver *self-esteem* (oversat til selvværd), som personens negative eller positive orientering mod sig selv og, at der på tværs af lande og kulturer ses en sammenhæng mellem psykologisk well-being og selvværd (Muwonge et al., 2022, p. 177f). De finder en positiv korrelation mellem selvværd med både positive relationer, personlig vækst og oplevelse af mening med livet i deres Ghanesiske sample (Muwonge et al., 2022, p. 184f). Abela et al. (2006) beskriver høj selvværd som en beskyttende faktor for personer med kognitiv sårbarhed overfor følelsen af håbløshed og depression og at de derved ikke i samme grad udvikler depressive symptomer som følge af negative hændelser, som dem med lavt selvværd (Abela et al. 2006, p. 330). Diener & Diener fandt på tværs af 31 lande, inklusiv Tanzania, at selvværd korrelerer signifikant med livstilfredshed (Diener & Diener, 1995, p. 660). Muwonge (2022, p. 177f) beskriver, at der ses overordnet konsensus om, at personer med højt selvværd og høj grad af self-acceptance udvikler et positivt syn på sig selv, hvilket leder til optimisme, håb for fremtiden og bedre psykologiske tilpasningsevner, hvilket igen fremmer personlig vækst og oplevelse af psykisk velvære.

Det vil altså sige, at selvværd kan anses som en relevant og værdifuld indikator for overordnet psykisk sundhed, livstilfredshed, stabilitet og dertil et element af fremgang i form af personlig vækst og håb for fremtiden. Derfor inddrages selvværd i denne undersøgelse, som en indikator for mental sundhed og dermed også en faktor, som forventes at blive påvirket, hvis en negativ psykologisk påvirkning finder sted.

5.3 Selvværd ifølge Rosenberg

For at operationalisere selvværd har jeg valgt at inddrage Rosenbergs definition og skala (RSES), som ifølge APA PsychNet muligvis er den mest brugte skala til at måle selvværd blandt voksne, denne vil blive gennemgået i afsnittet 6.2.3 Rosenberg Self-Esteem Scale. Rosenberg (1965) beskriver, at personer med højt selvværd er personer,

som respekterer sig selv og ser sig selv som *værdig* (Rosenberg, 1965, p. 31). En person med højt selvværd ser ikke nødvendigvis sig selv bedre end andre, men vil ikke se sig selv som værende dårligere, vedkommende vil se og erkende sine egne fejl og begrænsninger og stræbe efter at forbedre disse og vokse (Rosenberg, 1965, p. 31). I Rosenbergs definition ses, at der indgår flere komponenter; respekt, værdighed, selverkendelse samt motivation for at vokse og forbedre sig selv. Denne definition vurderer jeg at være relevant for at besvare problemformuleringen. Der ligger i Rosenbergs definition et aktivt element i form af vækst og forbedring, som er relevant i forståelsen af, hvilke konsekvenser dette kan have for den enkelte og lokalsamfundet.

Rosenberg (1965, p. 12) referer til Cooley, Mead og James, som beskriver, at en persons 'Self-appraisal', direkte oversat til selvvurdering, i betydelig grad er dannet af tolkning af andres reaktion på en selv. Dermed beskrives, at vores syn på og tanker om os selv i betydelig grad er påvirket af andres reaktion og respons på os, og selvvurdering derfor dannes i sociale interaktioner.

Rosenberg (1965) undersøgte sammenhænge mellem forskellige faktorer og selvværd blandt teenagere i USA. Her viste det sig, at fx social klasse havde større betydning for udviklingen af selvværd blandt drenge end piger (Rosenberg, 1965, p. 40f) og det viste sig, at denne forskel kunne skyldes en lang række faktorer. Rosenberg (1965, p. 53) finder, at ingen af de faktorer, som er målt, i sig selv kan forklare forskellene, men at det derimod er en samlet effekt af flere faktorer. En af de faktorer, som så ud til at have særligt stor betydning for udviklingen af selvværd, var forældrenes interesse i deres barn (Rosenberg 1965, pp. 51f), altså forældrenes respons og reaktion på barnet. Rosenberg finder yderligere, at den største forskel i selvværd ikke var mellem sociale grupper, men i stedet ses den største forskel internt i grupperne. Ifølge Rosenberg skyldes dette gruppe-bestemte standarder, herunder værdisystemer, og dertil mål og succeskriterier, som den enkelte tilsyneladende sammenligner sig selv med, i større grad end andre grupper (Rosenberg, 1965, p. 63).

Rosenberg inddrager både individuelle interaktioner og sammenligning på gruppeniveau i de faktorer, som påvirker den enkeltes selvværd. I situationer, hvor en gruppe er tydeligt underlegen, er individet ifølge Rosenberg (1965, p. 62) ikke tvunget

til at acceptere den sociale vurdering af sit værd og kan derved skåne selvet og mindske negativ påvirkning på sit selvværd ved hjælp af fire forskellige forsvarsmekanismer:

1. Den enkelte vil rangere sin egen gruppe højere end andre vil.
2. Forklare diskrimination og uagtelse, som et udtryk for negative attributter hos diskriminatoren og ikke som et udtryk for egne mangler.
3. Vedkommende vil sammenligne sig selv med andre, som tilhører deres egen gruppe i stedet for den dominerende eller overlegne gruppe.
4. Den enkelte holder sig til personer af egen etniske gruppe eller tilsvarende klasse, ved f.eks. at bo og arbejde i områder, som er socialt homogene.

Disse forsvarsmekanismer er alle til for at skåne selvet mod negative konsekvenser af social sammenligning med en overlegen gruppe og man kan derfor argumentere for, at disse forsvarsmekanismer kan fungere medierende på den påvirkning, som tilhørsforhold til en underlegen gruppe kan have på individets sociale identitet, som Tajfel beskriver. Det er derfor også interessant at se på, hvorvidt nogle af disse forsvarsmekanismer kommer i spil i de kvalitative besvarelser.

5.3.1 Selvværd og offentlige anliggender

I humanitært arbejde af enhver art bør være et fokus på bæredygtigheden af en given indsats, når indsatsen stopper, hvilken vedvarende forandring ses der så og kan den (forhåbentligt) positive udvikling fortsætte? Derfor er det interessant, at der ifølge Azikiwe er en kobling mellem selvværd og at skabe politisk og social forandring (Ikuenobe, 2018). Han mener, at der heri ligger et kognitivt overskud og udgangspunkt, som er nødvendigt for overhovedet at stille sig kritisk overfor, hvordan systemet aktuelt fungerer.

Rosenberg fandt at personer med lavt selvværd er mindre tilbøjelige til både at interessere sig for og engagere sig i politiske anliggender (Rosenberg, 1965, p. 208). Rosenberg undersøgte derfor mulige årsager til, at personer med interesse for politik var mindre engagerede, hvis de havde lavt selvværd (Rosenberg, 1965, p. 212). Han fandt 3 faktorer:

1. Personer med lavt selvværd føler sig mere truet af risikoen for at blive ilde set grundet modstridende holdninger (p. 213f).
2. Personer med lavt selvværd tvivler i større grad på, at de har noget værdifuldt at bidrage med (p. 214).

3. Personer med lavt selvværd er i større grad selvbevidste og vil derfor være mere optaget med tanker om andres opfattelse af dem og vil derfor bremses i at tale foran andre (p. 215).

Ud over mindre engagement ved interesse, ses også, at personer med lavt selvværd ikke ses med lige så meget interesse (Rosenberg, 1965, p. 220). I Rosenbergs High School sample finder han yderligere, at personer med lavt selvværd i mindre grad selv indtager en lederposition i formelle og uformelle settings og dertil at de i mindre grad vælges af andre til at være ledere (Rosenberg, 1965, p. 199). Samlet set udleder Rosenberg, at personer med lavt selvværd med mindre sandsynlighed bliver opinionsledere både blandt unge i high school og på et nationalt og politisk plan (Rosenberg, 1965, p. 210). Dertil beskriver Rosenberg, at disse personer kan være en udfordring for opretholdelse af et demokrati, idet demokratiet er en mekanisme, som oversætter folkets meninger til praktiske rammer for befolkningen. Personer med lavt selvværd ses ud fra ovenstående, som en uvidende og uinteresserede vælgerskare uden indflydelse (Rosenberg, 1965, p. 222f).

Ud fra Rosenbergs beskrivelse, bakkes Azikiwes analyse af samfundet op (Ikuenobe, 2018) og samtidig underbygges den bekymring, som ses i den aktuelle debat. Hvis dynamikken mellem humanitære arbejdere af europæisk afstamning har en negativ påvirkning på selvværd hos de personer, som modtager hjælpen i Afrika, så vil der her ses årsag til yderligere bekymring for, at dette kan bremse udviklingen i lokalt og endda på højere politisk niveau.

5.4 Hvorfor er Self-Efficacy relevant?

Som nævnt ovenfor giver kan selvværd ses som en indikator for mental sundhed og dertil have betydning for individets engagement i politiske anliggender. Netop dette fokus på social forandring og samfundsmæssig udvikling er relevant i forbindelse med at undersøge, hvorvidt humanitær hjælp udført af personer fra vesten, kan have en negativ længerevarende påvirkning på dem, som modtager hjælpen i Afrika, idet selve formålet med hjælpen undermineres, hvis befolkningen hæmmes.

For at få et større indblik, inddrages self-efficacy, som ifølge Bandura påvirker hvilke mål individet sætter samt hvilken indsats der lægges i at opnå disse (Bandura, 1997, p.

11). Ifølge Bandura går mennesker efter de mål, som de vurderer, at de kan håndtere succesfuldt og som vil vurderes at have et værdifuldt udbytte (Bandura, 1997, p. 24). Han beskriver yderligere, at personer med høj efficacy-beliefs, vil være senere til at give op ved modstand, vil endda intensivere deres indsats i mødet med modstand og vil om nødvendigt forsøge at ændre de sociale rammer, som forhindrer deres succes (Bandura, 1997, p. 21). Ifølge Bandura er social forandring og vedholdenhed under modstand rodfæstet i self-efficacy (Bandura, 1997, pp. 30-32). Ud fra Banduras beskrivelse af self-efficacy, vurderes dette begreb relevant for at besvare problemformuleringen ift. mere et handlingsorienteret perspektiv.

5.5 Specifik og Generel Self-Efficacy

Perceived Self-efficacy er ifølge Bandura individets tro på egen kapacitet til at mønstre den motivation og de kognitive og adfærdsmæssige resurser, som skal til for at klare en specifik udfordring/opgave på succesfuld vis (Scherbaum et al., 2006, p. 1047).

Banduras oprindelige definition af begrebet er domænespecifikt, altså troen på egne evner til at løse en specifik opgave (Bandura, 197, p. 20).

Ifølge Shelton (1990) mente Sherer et al. (1982) at individets erfaringer i specifikke og adskilte domæner, vil blive båret ind i nye situationer og domæner. Derved vil erfaringer påvirke både den specifikke self-efficacy og den generelle self-efficacy, som påvirker måden hvorpå individet møder en ny situation (Shelton, 1990, p. 991). Ifølge Shelton (1990) blev Banduras domænespecifikke teori udvidet til en generel konceptualisering, hvor Sherer et al. (1982) udviklede en skala med 30 items, som skulle bruges til at evaluere en klients fremgang ved terapi. Denne skala blev anset som et validt mål for en persons tillid til egne evner til at initiere og vedholde en ønsket adfærd (Shelton, 1990, p. 988f). Ifølge Chen et al.'s udlægning af Eden & Aviram (1993), så viser deres resultater, at GSE er bedre til at forudse den generelle performance end specifik self-efficacy. Generel Self-Efficacy er altså den overordnede tro på egne evner til at præstere på tværs af en bred variation af situationer (Judge, Erez & Bono, 1998) og ses mere som et trait end et state (Alexopoulos & Asimakopoulou, 2009, p. 245) altså en gennemgående egenskab frem for en kontekst specifik tilstand. I denne undersøgelse ønsker jeg at blive klogere på, hvorvidt den enkeltes oplevelse af generel mestring og dertil generel vedholdenhed i modstand påvirkes. Derfor vurderes en generel konceptualisering af self-efficacy mest værdifuld.

5.6 New General Self-Efficacy Scale

Judge, Lockee & Durham (1997) mener at GSE og selvværd er så tæt associeret med hinanden, at det bør ses som ét konstrukt (Aloxopoulos & Asimakopoulou, 2009). Ifølge Bandura (1997, p. 11) er dette to vidt forskellige fænomener og Chen et al. (2001) mente, at problemet lå i skalaerne, som målte General Self-Efficacy, var multidimensionelle og indeholdte faktorer, som overlappede med selvværd. Det vil altså sige, at der ifølge Chen et al. (2001) ses et problem med validiteten af skalaerne. Chen & Gully (1997) konstruerede derfor New General Self-Efficacy Scale (NGSES) på baggrund af de begrænsninger de fandt i Sherer et al.'s skala, samt Edens (1988) konceptualisering af GSE; at den kan forudsige specifik self-efficacy på tværs af situationer, forudsige generelle og omfattende præstations kriterier og beskytte mod generel negativ påvirkning ved nederlag med specifikke opgaver (Chen et al. 2001, 67f). Efter test af construct validity gennem 3 studier endte de med en skala på 8 items. I disse studier indgik sammenligning med RSES, for at sikre, at inkluderede items adskilte sig fra selvværd (Chen et al., 2001, p. 68).

Scherbaum, Cohen-Charash & Kern (2006) sammenlignede 3 generel self-efficacy skalaer. Af disse 3 skalaer, var NGSES den korteste, men også den mest effektive. Det vil sige at NGSES bidrager med sammenlignelig information omkring generel self-efficacy med færre items end de andre skalaer. Gennem en kvalitativ sammenligning vurderes NGSES også med stærkest diskriminations parametre (Scherbaum, Cohen-Charash & Kern, 2006)

Idet NGSES ifølge Chen et al. (2001) er unidimensional og dermed ikke indeholder items relateret til self-esteem vil den derfor kunne bidrage med en ny dimension og komplementære RSES i denne undersøgelse. Dertil er denne skala betydeligt kortere, hvilket i denne sammenhæng er mere hensigtsmæssigt.

6. Metode

Som beskrevet tidligere, behandles der her en meget kompleks problemstilling, som bedst indfanges ved brug af både kvalitative og kvantitative data. Ud over kompleksiteten af selve problemfeltet, så ses der yderligere en udfordring i populationens tilgængelighed. Dette er et problemfelt, med meget begrænset empirisk

forskning, hvorfor denne undersøgelse udføres som et *eksplorativt studie* (Hallingberg, 2018), som kan agere trinbræt til yderligere forskning. For at give de bedste muligheder for at navigere i dette komplekse og forholdsvis uberørte felt og samtidig opnå værdifuld viden, som kan besvare problemformuleringen, udføres en *mixed methods* undersøgelse. Dette vil blive redegjort for i følgende afsnit.

6.1 Mixed Methods

Mixed Methods er en metodisk tilgang, som integrerer både kvalitativt og kvantitativt data og analysemetoder i samme studie, for på den måde at åbne op for dialog mellem flere perspektiver og mulige måder at forstå fænomenet (Ivankova, 2015a, p. 4f). Ifølge Creswell & Plano Clark (2011, p. 13) er det naturligt og praktisk for mennesker at benytte mixed methods. De beskriver, at mennesker i forvejen vil være tilbøjelige til at bruge både tal og ord, induktiv og deduktiv tænkning, til at forstå og løse problemer og mixed methods er derfor en naturlig og foretrukken måde at forstå verden på. Ifølge Creswell & Plano Clark (2011, p. 14f) vil det være mest optimalt at udføre en mixed methods undersøgelse i en gruppe bestående af personer med forskellige kompetencer, som derved kan favne det brede kompetencefelt, som mixed methods kræver. Dertil beskriver de, at mixed methods både er krævende i forhold til tid og potentielt også økonomiske resurser. Eftersom denne undersøgelse indgår i min specialeafhandling, som jeg skriver alene og på begrænset tid og økonomiske resurser er udførelsen af en mixed methods undersøgelse en stor udfordring. Grundet emnets kompleksitet og stærk interesse for feltet, valgte jeg at tage denne udfordring op.

Denne undersøgelse er et *Convergent parallel design*, hvor kvalitative og kvantitative data indhentes på samme tid (Creswell & Plano Clark, 2011, pp. 70-77). Ved at foretage indsamlingen på samme tid, bliver det mere realistisk, at en mixed method undersøgelse kan passe ind i den tidsramme, som specialeskrivning tilbyder (Creswell & Plano Clark, 2011, p. 65f). De to former for data behandles som to separate datasæt, som analyseres hver for sig og de to analyser vil derefter benyttes til at skabe en samlet forståelse af fænomenet i en efterfølgende tolkning (Creswell & Plano Clark, 2011, p. 70f). Yderligere behandles de to dataformer under samme socialpsykologiske rammesætning. Prioriteringen af de to typer data var i designet oprindeligt med størst fokus på den kvantitative undersøgelse og her lave et komparativt studie, hvor kvalitative data kunne komplementere forståelsen af resultaterne. Grundet

utilstrækkelig samplestørrelse, ændredes fokus og der vil i analysen derfor blive lagt størst vægt på den kvalitative data.

Denne undersøgelse foretages i et felt, med begrænsede empiriske undersøgelser, særligt fra modtagerens perspektiv (Benali et al., 2023) og det er derfor yderst værdifuldt, at inddrage uddybende beskrivelser i spørgeskemaet og dermed i større grad inddrage modtagerens synspunkt. Dette giver også respondenterne mulighed for at inddrage nye vinkler og pointer (Creswell & Plano, 2011). Det vil altså sige, at mixed methods i denne kontekst kan skabe en mere fuldendt forståelse, samt etablere en ydmyg tilgang, hvor respondenterne ses som eksperter (Creswell & Plano, 2011, pp. 8, 14) og dertil give bedre muligheder for at tilpasse yderligere forskning på passende vis.

6.2 Population

Afrika dækker over 54 selvstændige nationer, med stor diversitet i både etnicitet og kultur i hvert land. Yderligere ses en stor forskel i økonomisk velstand, fx lever 11,9% Nigerias befolkning under ekstremfattigdomsgrænsen, hvor der i Rwanda ses 0,9% i samme situation (Statista, 2023).

For at kunne besvare problemformuleringen, har jeg valgt at tage udgangspunkt i Tanzania, som jeg har tilknytning til gennem volontørarbejde i 2018 og personlige relationer, som jeg besøgte i 2022. Derfor er Tanzania for mit vedkommende umiddelbart den mest tilgængelige afrikanske nation.

Tanzania har ifølge Statista (2023) 4,3% af befolkningen, som lever under grænsen for ekstrem fattigdom i 2023 og dermed for under 2,15 USD om dagen. Dette svarer til ca. 2,9 millioner mennesker (United Nations Population Fund, n.d.). Tanzania er det land i Afrika med den højeste fattigdomsrate, ud af de lande, som samtidig har fred i landet (ACLED, 2023). Det lave konfliktniveau, samt høje fattigdomsrate skaber gode betingelser for udførelse af humanitært arbejde. Ved eget besøg i Tanzania, ses stor aktivitet af vestligt drevne NGO'er, udvekslingsprogrammer, virksomheder og turisme. Det vil altså sige, at der er stor sandsynlighed for, at de lokale tanzaniere har oplevet at være i kontakt med personer af europæisk herkomst (dermed personer med lys hud) på den ene eller den anden måde.

Den tanzaniske population er udfordrende at tilgå. Dette skyldes, at jeg geografisk befinder mig langt væk og derfor er afhængig af andre aktørers interesse for undersøgelsen både ift. at besvare og hjælpe med yderligere distribution. Derudover er den del af populationen, som jeg er særligt interesseret i, dem som har haft/har brug for støtte og det må derfor antages, at de ikke er velstående. Gennemsnitslønnen var i Tanzania i 2018 362.400 tzs, hvilket efter den aktuelle valutakurs (1dkk = 369 tzs pr. 14/12/2023, Wise.com) svarer til ca. 980 dkk (TakeProfit., 2023). Den tanzaniske shilling er ustabil ift. den danske krone, men ifølge Google Finans, svarer den aktuelle kurs til den som ses i 2018. Dette giver den enkelte lige knap 33 kroner om dagen og derfor bliver smartphones og internetpakker, ifølge bekendtes udtalelser, ofte nedprioriteret. Dertil havde kun 42,7% af befolkningen adgang til elektricitet i 2021 (World Bank Open Data, n.d.). For at imødekomme dette, kontaktede jeg colleges og universiteter, som forhåbentligt vil være villige til at dele spørgeskemaet med deres elever, som muligvis har adgang til en computer på skolens campus, hvis de ikke privat har internetadgang.

6.3 Spørgeskema

I spørgeskemaet er der ud over de to skalaer spurgt direkte ind til oplevelser med og holdninger til vestlige humanitære arbejdere. Dette er gjort med åbne spørgsmål, hvor respondenterne har mulighed for at uddybe. Der er bevidst valgt at bruge direkte spørgsmål og dermed ingen anvendelse af *disguise* (Coolican, 2014, p. 197f) altså spørgsmål, som indirekte får respondenterne til at tilkendegive holdninger. Dette kan være relevant, når der undersøges emner, hvor der fx kan være stærke sociale forventninger, som kan forhindre personen i at svare ærligt. *Disguise* kunne ses relevant i undersøgelsen af dette emne, men eftersom det er sværere at sikre validiteten af et sådant spørgsmål, har jeg valgt at spørge direkte.

Den første sektion er spørgeskemaet indeholder demografiske spørgsmål. Disse er inddraget for både at få et indblik i, hvilken population der har besvaret, deres socioøkonomiske status, uddannelsesniveau, oplevelse med hvide "hjælpere". Disse er dertil inddraget for at kunne inddele undersøgelsesdeltagerne i forskellige grupper, som dernæst kan sammenlignes i et komparativt studie. Rosenberg (1965) fandt en særlig

stor sammenhæng mellem forældres interesse i respondenten og selvværd, hvorfor et spørgsmål herom også inddrages til evt. brug i analyse og tolkning af resultater.

Til sidst gives respondenterne mulighed for at komme med holdninger eller refleksioner til emnet, men også på deres oplevelse af spørgeskemaet (O’Cathain & Thomas, 2004). Dette er særligt vigtigt i eksplorativt studie. Spørgeskemaet ses på bilag 1.

6.3.1 New General Self-Efficacy Scale

New General Self-Efficacy Scale (NGSES) udviklet af Chen et al. (2001) består af 8 positive items, som måles på en 5-punkt likert-skala; Strongly Disagree(SD)=1, Disagree(D)=2, Neutral=3, Agree(A)=4, Strongly Agree(SA)=5. Det vil sige, at jo højere en samlet score (Minimum 8 og maks 40), des højere generel self-efficacy besidder vedkommende.

1. I will be able to achieve most of the goals that I have set for myself.
2. When facing difficult tasks, I am certain that I will accomplish them.
3. In general, I think that I can obtain outcomes that are important to me.
4. I believe I can succeed at most any endeavor to which I set my mind.
5. I will be able to successfully overcome many challenges.
6. I am confident that I can perform effectively on many different tasks.
7. Compared to other people, I can do most tasks very well.
8. Even when things are tough, I can perform quite well.

(Chen et al. 2001, p. 79)

I empiriske studier fra Tanzania ses SE anvendt både kontekst bestemt fx Clinical Skills Self-Efficacy (Oetker-Black & Kreye, 2015), samfundsorienteret, hvor SE undersøges i form af intern og ekstern SE (Lieberman & Zhou, 2021) og The Self-Efficacy Questionnaire for Children (Harding et al., 2018). Trods brugen af samme ord, så bruges ikke den samme definition og heller ikke den samme skala. Jeg har ikke fundet studier, som benytter NGSES i Tanzania og denne er derfor ikke standardiseret i Tanzania.

6.3.2 Rosenberg’s Self-Esteem Scale

RSES er en 4-punkt likert-skala bestående af 10 items, herunder 5 positive og 5 negative items, som er fordelt tilfældigt, hvilket er med til at undgå respons bias (Rosenberg, 1965). Respondenten scorer ved SD=1, D=2, A=3 og SA=4. Det vil sige, at der i denne skala ikke er mulighed for at svare Neutral. Eftersom 5 items er negative, vil disse 5

items (2, 5, 6, 8, 9) scores omvendt. I denne skala vil en høj score indikere en høj Self-Esteem (minimum 10 og maksimum 40).

1. I feel that I am a person of worth, at least on an equal plane with others.
2. I feel that I have a number of good qualities.*
3. All in all I am inclined to feel that I am a failure.
4. I am able to do things as well as most other people.
5. I feel I do not have much to be proud of.*
6. I take positive attitude toward myself.*
7. On the whole, I am satisfied with myself.
8. I wish I could have more respect for myself.*
9. I certainly feel useless at times.*
10. At times I think I am no good at all.

*negativt udsagn, som scores modsat (SD=4, D=3, A=2 SA=1)

(Rosenberg, 2015, appendix D, pp. 305-307)

RSES vil i spørgeskemaet være i forlængelse af NGSES. I udarbejdelsen af RSES på swahili, blev der lavet en fejl, og det var derfor stadig muligt for respondenterne at svare "neutral". Disse besvarelser er derfor ikke kodet ind og står som "missing values" i datasættet.

Denne skala er brugt af Utsey et al. (2015) i Uganda, hvorfra den oprindelige inspiration opstod. Senere er RSES blevet brugt i flere studier i Tanzania, som undersøgte selvværd blandt fx børn og elever med nedsat syn (Mwakanyamale et al., 2018; Kapinga & Aloni, 2021). Schmitt & Allik sammenlignede i 2005 RSES scores fra 53 lande, som inkluderede et Tanzanisk sample på 135 personer, administreret udelukkende på engelsk (Schmitt & Allik, 2005). Her viste det dog, at det tanzaniske sample blandt en håndfuld andre lande, skilte sig ud, idet enighed med det negativt-rated item 8 "I wish I could have more respect for myself" indikerede højt selvværd og ikke lavt (Schmitt & Allik, 2005, p. 627). Ifølge Schmitt og Allik (2005) har flere studier vist, at item 8 varierer i tolkning på tværs af lande. Det er altså vigtigt at være opmærksom på, at denne skala ikke er standardiseret i Tanzania og dertil, at der specifikt ved tanzanisk sample tidligere har været udfordringer ift. intern strukturel reliabilitet (Schmitt & Allik, 2005, p. 632).

6.4 Oversættelse

På baggrund af Chimezie (1975) har jeg besluttet at oversætte spørgeskemaet. Jeg ønsker at tilgå respondenternes oplevelser og holdninger omkring dette fænomen og ifølge Chimezie (1975) kan dette bedst gøres via ens modersmål. Han beskriver, at

modersmålet er det sprog, som bærer emotioner fra tidlig barndom og dertil det sprog, som tankevirksomheden foregår på og på det sprog, som virkeligheden opleves (Chimezie, 1975, p. 63f). Derfor vil der ved de kvalitative spørgsmål også eksplicit stå, at vedkommende er velkommen til at skrive på swahili selvom de har valgt at besvare spørgeskemaet på engelsk. (1975). Ved at oversætte spørgeskemaet til swahili forbedres muligheden for at få respondenter, idet det bliver tilgængeligt for flere i populationen. Da skolerne foregår på engelsk bibeholdes muligheden for, at besvare spørgeskemaet på engelsk, idet den enkelte muligvis har større erfaring med at læse og skrive engelsk, og derved vil spørgeskemaet for nogle opleves mere tilgængeligt på engelsk.

Da swahili tales forskelligt fra land til land, var det vigtigt at der blev valgt en tolk, som selv er tanzanier. Jeg valgte derfor at kontakte bekendte i Tanzania, som ikke er uddannede tolke, men af økonomiske årsager, var dette den eneste mulighed. Jeg fik kontakt til en bekendt, som i mange år har arbejdet med international kommunikation. For at spare hendes tid, valgte jeg at oversætte spørgeskemaet gennem google translate, hvor jeg oversatte fra engelsk til swahili og tilbage til engelsk for at verificere at oversættelsen stadig indeholdt den samme betydning. Dernæst sendte jeg spørgeskemaet på både engelsk og swahili til hende, som rettede spørgsmålene til, så de svarede til Tanzanisk sprogbrug. Denne oversættelse blev igen oversat gennem google translate til engelsk, for at verificere, at betydningen stadig var lig den originale. Dette var særligt vigtigt i de to scales, idet det her er med til at sikre validiteten.

Oversættelsen ses i bilag 1 i forlængelse af den engelske version. Ordet "mzungu" er det ord, som er mest alment brugt, som overordnet betegnelse for hvide mennesker og betyder "hvid mand/person". For at de to oversættelser skal være lig hinanden, vil "white" også indgå i den engelske oversættelse.

Efter indsamling af data meldte oversættereren fra grundet travlhed med andre opgaver. En engelsklærer, som underviser på primary-niveau (1.-7. klasse), hjalp med oversættelsen af de kvalitative besvarelser. Han valgte at inddrage endnu en lærer til både at hjælpe med verificeringen af oversættelserne og for at få adgang til en computer. Oversætterne blev økonomisk kompenseret for deres arbejde. Alle besvarelser var anonymiseret inden oversættelsen. Dertil er alle respondenterne informeret om, at deres besvarelse på swahili blev sendt til ekstern tolk.

6.5 Etiske overvejelser

I begyndelsen af spørgeskemaet giver respondenterne aktivt samtykke (Aalborg Universitet, n.d.) til at ut. og Aalborg universitet må behandle deres data og spørgeskemaet er indstillet således, at det slet ikke er muligt at fortsætte, hvis ikke der gives samtykke, på den måde sikres, at der ikke indhentes data, som respondenterne ikke ønsker behandlet.

Yderligere gives respondenterne muligheden for at trække sig fra undersøgelsen ved blot at lukke spørgeskemaet ned før endt besvarelse. Derfor vil alle besvarelser, som lukkes før tid, blive slettet med det samme. Ved at give mulighed for fratrædelse på denne måde, er det muligt at sikre deres rettigheder ved en online survey, hvor svarene sendes til databasen uanset om de færdiggøres. Alle data behandles anonymt, med diskretion og ikke på offentligt internet, hvor der er øget risiko for hacking. Der indsamles ikke personfølsom data i form af kontaktoplysninger. Dertil er spørgsmål blevet tilpasset personfølsom data, så der ikke spørges ind til særligt følsomme data og dermed mindskes risikoen for, at personen kan genkendes ud fra besvarelsen (Aalborg Universitet, n.d.).

Det besluttes at respondenterne skal være over 18 år og derved selvstændigt kan give samtykke til undersøgelsen. Indhentning af samtykke fra forældre eller værge vil for det første være en udfordring og dertil en risiko for, at barnet ikke selv har lyst til at besvare, men herefter kan føle sig tvunget til det. Ved at indsætte denne aldersgrænse undgås disse udfordringer.

6.5.1 Specifikt for Tanzania

Undersøgelsen er godkendt af specialevejleder, Sarah Awad, jf. danske retningslinjer. Efter påbegyndelsen af dataindsamlingen gjorde et universitet i Tanzania opmærksom på, at forskning i Tanzania, hvor mennesker indgår som subjekt, kræver en officiel godkendelse fra et godkendt etisk råd uanset om den udføres af en studerende eller af forskere ansat ved et universitet. Dette stemmer ikke overens med de danske retningslinjer, og undersøgelsen her blev derfor undtagelsesvist indstillet til vurdering ved *The Ethical Committee of Aalborg University*, hvor ut. i samarbejde med vejleder, Sarah Awad, udfyldte ansøgningen. Den officielle godkendelse blev modtaget d. 28/11/2023. Denne sendes derfor til det pågældende universitet, som endnu engang

afviser undersøgelsen og medsendte et dokument med yderligere foranstaltninger og godkendelser, som kræves for at forske i Tanzania, herunder en forskningstilladelse og dertil et team, med minimum én tanzanier. Denne blev modtaget efter endt dataindsamling.

For at opmuntre til besvarelse af spørgeskemaet, ville jeg følge Chen et al. (2001) som udbyder lodtrækning om en pengepræmie. Dette blev dog sløjftet grundet Tanzanias Gaming Act (2003), hvori det fremgår, at lotteri kun må udføres af personer med licens hertil. Dertil tilføjes i part 5, at enhver som ønsker at udføre eller promovere et lotteri og herunder en lodtrækning skal ansøge om tilladelse. Dertil ses i stk. 37, at der i forbindelse med velgørende formål, marketing m.m. må udføres små lotterier, *hvis* disse er godkendt af myndighederne (The Gaming Act, 2003). Eftersom indberetning samt afventning af godkendelse kan tage lang tid, har jeg valgt at undlade denne del. Dette betyder at arbejdet for at få respondenter bliver en smule mere udfordrende, idet der nu ikke er samme incitament for deltagelse.

6.6 Dataindsamling

I distribueringen af surveyen trækkes på flere kanaler, herunder e-mail, WhatsApp, Facebook og hjælp fra bekendte, hvoraf distribueringen via e-mail fyldte mest. For at have de bedste muligheder for at få respondenter kontaktes universiteter, colleges, NGO'er og lokale bekendte.

Universiteter og colleges i Tanzania blev fundet på Wikipedia (2023), med en samlet liste over alle skolerne. Her blev størstedelen tilsendt en e-mail og enkelte blev kontaktet via WhatsApp. NGO'er i Tanzania blev fundet på databasen, *Global Giving*. Her blev 18 organisationer udvalgt primært på baggrund af tilgængelighed, altså hvorvidt det var muligt at kontakte dem, dertil at organisationen var af en størrelse, hvor det vurderes, at der måtte være flere aktører over 18 år. Alle disse blev tilsendt en mail tilpasset deres organisation.

Dertil kontaktes venner og bekendte i Tanzania, herunder både privatpersoner og organisationer. En enkelt organisation gjorde en stor indsats for at gøre spørgeskemaet tilgængeligt for deres ansatte, som ikke selv har adgang til internettet. Her stilledes computere til rådighed og dertil valgte de at printe spørgeskemaet ud, så de ansatte, som havde sværere ved at læse kunne tage sig god tid til at forstå spørgsmålene inden

de påbegyndte besvarelsen, så de derved kunne bruge kortere tid ved computeren. Bekendte i Tanzania bidrog også ved at give navne på organisationer, som er drevet udelukkende af tanzaniere, da disse var noget underrepræsenteret på den førnævnte database, her blev der derfor kontaktet yderligere 3 organisationer via e-mail. Til sidst hyrede jeg en lokal bekendt til at dele spørgeskemaet med personer i hans lokalområde, herunder skoler, organisationer, personer på gaden og hans bekendte. Han blev telefonisk instrueret i, at al deltagelse i undersøgelsen skulle være frivillig og besvarelsene skulle være anonyme. Dette arbejde var svært at monitorere fra afstand, men han skrev løbende opdateringer og ved positiv tilbagemelding sås en stigning i antallet af påbegyndte besvarelser, dog blev et fåtal færdiggjort. Dette blev dog delvist forhindret grundet oversvømmelse i området. Han fortalte, at spørgeskemaer ikke er alment og at personer uden en højere uddannelse ikke er bekendt med konceptet, som derfor havde mange spørgsmål. Han mente at dette kunne være med til at forklare, hvorfor mange ikke færdiggjorde spørgeskemaet. Deres spørgsmål belyser dertil, at introduktionen på første side i surveyen ikke har været tilpasset denne målgruppe tilstrækkeligt, og ved videre undersøgelse vil dette være et vigtigt forbedringspunkt.

7. Præsentation af kvantitative data

Datasættet består af både kvalitative og kvantitative data. I dette afsnit vil først de demografiske data præsenteres og dermed en beskrivelse af samplet og herunder, hvorvidt det er repræsentativt for populationen. Dernæst præsenteres fordelingen på de forskellige items, som kan indikere grad af kontakt og hjælp modtaget fra hvide/europæere. Til sidst præsenteres fordelingen respondenternes scores på de to scales.

7.1 Demografisk statistik

For at skabe et billede af, hvorvidt dette sample er repræsentativt for befolkningen, blev der spurgt ind til demografiske faktorer. Den online survey blev påbegyndt af 169 personer, hvoraf kun 67 færdiggjorde deres besvarelse, altså gennemførte 39,6%. Ud af de 67 havde tre personer forældre af europæisk nationalitet samt tilsvarende modersmål og en enkelt havde noteret forældres nationalitet og eget modersmål som "d" og vedkommende blev derfor også sorteret fra. Ud af det nuværende sample på 63

respondenter er 35 mænd, altså 55,6%. Gennemsnitsalderen er 34,6 år (SD=10,1), den yngste er 18 år og den ældste er 65 år gammel. 38 personer besvarede spørgeskemaet på engelsk, dermed svarede 60,3% af på engelsk.

Månedlig indkomst blev delt op i intervaller, for at mindske oplevelsen af, at skulle oplyse invasive data. Dette betyder dog, at dette data på dette punkt er taget fra ratio til interval niveau. Dette vurderes at være af lille betydning for denne undersøgelses fokus. Intervallerne bygges op omkring oplyste gennemsnitsløn på 362.400 tzs, dog viste der sig en overrepræsentation af personer i de to yderpunkter. Dette skyldes med stor sandsynlighed, at der er kontaktet mange universiteter og colleges og at respondenterne derfor enten er ansat på universitetet og dermed repræsenterer personer i det øvre socioøkonomiske lag og dertil studerende, som ikke har et arbejde endnu.

What is your current monthly salary

	N	%
0shs	17	27.0%
1000-149,000shs	3	4.8%
150,000-299,000shs	9	14.3%
300,000-449,000shs	6	9.5%
600,000-749,000shs	2	3.2%
750,000-899,000shs	4	6.3%
900,000shs+	22	34.9%

Tabel 1

What is the highest level of education you have completed?

	N	%
Secondary School Ordinary Level	6	9.5%
Secondary School Advanced Level	5	7.9%
Collage	13	20.6%
University	39	61.9%

Tabel 2

What is your current employment

	N	%
No job	19	30.2%
Small jobs	3	4.8%
Part time	8	12.7%
Full time	33	52.4%

Tabel 3

Ligeledes ses en overrepræsentation af personer, som har færdiggjort universitetet, hvilket ikke stemmer overens med de 58%, som Tanzania Education Corp oplyser har færdiggjort Primary School. Det vil altså sige, at dette sample ikke er repræsentativt for hele befolkningen. På trods af dette kan der stadig være værdifuld viden at hente fra

samplet ift. hvorvidt humanitært arbejde udført af europæere i Tanzania har en negativ påvirkning.

7.2 Fordeling af modtaget hjælp samt kontakt

Udgangspunktet for denne undersøgelse var, at dele befolkningen op i grupper baseret på, hvorvidt de havde modtaget økonomisk støtte og fra hvem. På baggrund af bekendtes udtalelser forventes det, at størstedelen vil have modtaget hjælp fra familie, idet dette er sædvane og der derfor ikke er en "normalfordeling". Som beskrevet ovenfor er dette sample ikke repræsentativt for den almene befolkning, idet der er en overrepræsentation af højtuddannede, som tillige tjener en noget højere løn end gennemsnitslønnen og ut. forventede derfor, at der ligeledes vil være en underrepræsentation af dem, som har fået udefrakommende hjælp idet de ikke vil have samme behov. Fordelingen ses i tabel 4 og 5 som ses nedenfor.

Have you received financial help to pay for school fees?

	N	%
No, I earned the money myself	10	15.9%
Yes, from parents or siblings	25	39.7%
Yes, from people of my country	9	14.3%
Yes, from people from another African country	3	4.8%
Yes, From people from Europe, USA, Canada, AUstralia or New Zealand	6	9.5%
Yes, from people of another country than mentioned	4	6.3%
Yes, from an organisation of which I do not know the country of origin	2	3.2%
I have received a scholarship due to my talents or previous accomplishments	4	6.3%

Tabel 4

Have you received financial aid for necessities such as food, medical care or rent?

	N	%
No, I earned the money myself	21	33.3%
Yes, from my parent(s) or sibling(s)	25	39.7%
Yes, from people of my country	6	9.5%
Yes, from people from another African country	1	1.6%
Yes, from people from Europe, Canada, Australia or New Zealand	7	11.1%
Yes, from people from another country than mentioned	2	3.2%
Yes, from an organisation of which i do not know the country of origin	1	1.6%

Tabel 5

Som forventet ses en lille varians og dermed en meget lille gruppe, som har modtaget finansiel hjælp fra personer fra vestlige lande og dertil også en endnu mindre andel, som har modtaget hjælp fra personer fra andre afrikanske lande. Ud fra det her begrænsede sample, så ser det ud til, at det forekommer hyppigere, at personer i

Tanzania modtager økonomisk hjælp fra personer med europæisk herkomst end fra personer fra andre afrikanske lande.

En anden faktor, som er med til at indikere påvirkningen af vestlige humanitære arbejdere, er spørgsmålet om, hvorvidt og hvor længe vedkommende har været i kontakt med europæiske/hvide volontører. Fordelingen ses på tabel 6 nedenfor.

Have you been in close contact with European/white volunteers?

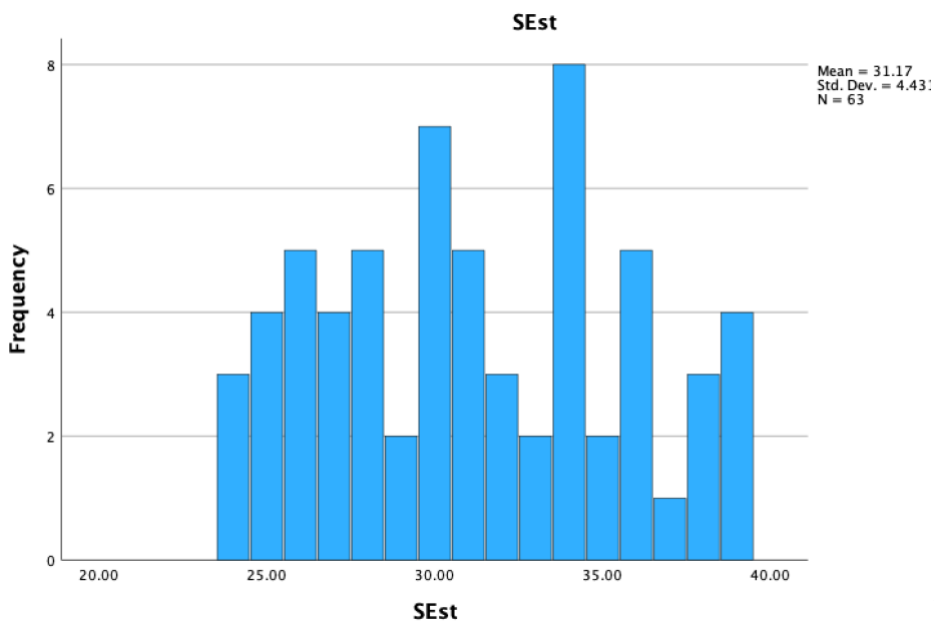
	N	%
No, never	21	33.3%
No, not in close contact, but I have seen them	18	28.6%
Yes, in a short period of time	6	9.5%
Yes, for varying periods of time	14	22.2%
Yes, for long periods of time	4	6.3%

Tabel 6

Ved denne faktor ses en smule mere varians og det vil derfor primært være denne, som den kvantitative analyse vil tage udgangspunkt i. Og der foretages derfor en korrelationsanalyse, hvor denne item behandles på ordinalt niveau.

7.3 Fordeling af scores på de to scales

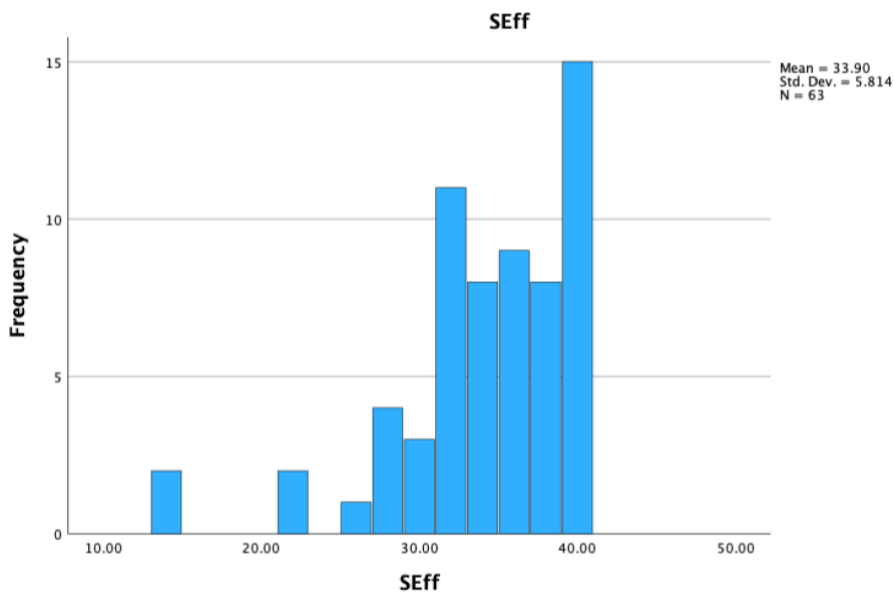
På tabel 7 og 8 og dertilhørende histogrammer ses fordelingen af respondenternes samlede score på de to skalaer. Det er på histogrammerne tydeligt, at dataen ikke er normalfordelt, hvor der på SEst er en negativ kurtosis (-1,1) og på SEff ses en negativ skew (-1,6) og en positiv kurtosis (3,0) (Field, 2014, p. 20f)

SEst

	N	%
24.00	3	4.8%
25.00	4	6.3%
26.00	5	7.9%
27.00	4	6.3%
28.00	5	7.9%
29.00	2	3.2%
30.00	7	11.1%
31.00	5	7.9%
32.00	3	4.8%
33.00	2	3.2%
34.00	8	12.7%
35.00	2	3.2%
36.00	5	7.9%
37.00	1	1.6%
38.00	3	4.8%
39.00	4	6.3%

Tabel 7: RSES score (SEst) og histogram over fordelingen

Tabel 8: NGSSES score (SEff) og histogram over fordelingen

8. Kvantitativ analyse

I dette afsnit redegøres der for valget af statistisk test. Undersøgelsen har undervejs skiftet form grundet uforudsete udfordringer, dette gør sig også gældende for den kvantitative analyse. Til statistisk behandling af data benyttes IBM SPSS Statistics 29.

For at besvare problemformuleringen "Har humanitær hjælp, udøvet af mennesker af europæisk herkomst, en langvarig negativ effekt på de personer, som modtager hjælpen i Afrika målt i Perceived Self-Efficacy og Self-Esteem?" vil jeg behandle de to skalaer som afhængige variable og varigheden af kontakt som uafhængig variabel.

De to skalaer, som benyttes i denne undersøgelse, er likert-skalaer og dermed måles der her på ordinal niveau. Cooligan (2014, p. 339) argumenterer for, at publicerede psykologiske skalaer kan behandles på interval-niveau på trods af egentlige dataniveau, idet disse skalaer allerede er grundigt testet igennem og derved har høj reliabilitet. Dog foretages denne undersøgelse på en population, hvor ingen af de to skalaer er standardiserede og dertil ses tvivl om den interne strukturelle reliabilitet ved RSES (Schmitt & Allik, 2005). Derfor vurderes, at der ikke leves op til de kriterier, som Coolican (2014, pp. 224, 339) stiller for umiddelbart at kunne behandle disse psykologiske skalaer på interval-niveau og derfor vil jeg gøre brug af non-parametrisk test.

Problemformuleringen lægger op til at undersøge, hvorvidt der er en sammenhæng. Derfor har jeg valgt at benytte Spearman's Correlation Coefficient. Denne test siger ikke noget om kausalitet, hvilket studiet her heller ikke kan bære, men den kan vise, om der er en sammenhæng.

I begyndelsen af undersøgelsen og udarbejdelse af spørgeskemaet var planen, at samplet skulle inddeles i grupper baseret på finansiel støtte og derpå foretages en komparativ analyse. Dog viste det sig, at der på denne item var meget lille varians med kun 6 og 7 personer, som har modtaget finansiel støtte til hhv. skole og fornødenheder fra vestlige lande og fra andre afrikanske lande ses hhv. 3 og 1. Derfor opdeles grupperne i stedet på hvor længe respondenterne har været i tæt kontakt med en europæisk volontør og den uafhængige variabel er derfor "Have you been in close

contact with European/white volunteers?”. Dette spørgsmål er formuleret, så det har en mere snæver gruppe end min egentlige problemformulering, men kan stadig bidrage med et indblik i eksponeringen for den europæiske “hjælper”.

Have you been in close contact with European/white volunteers?

	N	%
No, never	21	33.3%
No, not in close contact, but I have seen them	18	28.6%
Yes, in a short peiod of time	6	9.5%
Yes, for varying periods of time	14	22.2%
Yes, for long periods of time	4	6.3%

Tabel 9

Her ses, i tabel 9, en større spredning i resultaterne, som giver bedre grundlag for at se en sammenhæng. Yderligere er denne item på ordinal niveau i stedet for førnævnte, som ses på kategorialt niveau.

8.1 Hypotesetestning

I den statistiske analyse vil jeg altså kigge på, hvorvidt der ses en sammenhæng mellem varigheden af kontakt med europæiske volontører og respondentes score på New General Self-Efficacy Scale og The Rosenberg Self-Esteem Scale. Hypoteserne lyder derfor således:

H1A: Graden af tæt kontakt med europæiske volontører korrelerer med score på RSES.

H0A: Graden af tæt kontakt med europæiske volontører korrelerer ikke med score på RSES.

H1B: Graden af tæt kontakt med europæiske volontører korrelerer med score på NGSES.

H0B: Graden af tæt kontakt med europæiske volontører korrelerer ikke med score på NGSES.

For at benytte Spearman’s Correlation Coefficient (Spearman’s rho) har jeg først rangeret dataen gennem transformering i SPSS (Field, 2014, p. 276). Hvorefter de to tests blev gennemført. I tabel X ses Spearman’s rho udført på respondenternes NGSES-

score (SEff). Her ses konfidensintervallet fra -0,124 til 0,379 og Sig. = 0,283 (dermed over 0,5) betyder dette, at der ikke ses en signifikant korrelation mellem graden af kontakt og Self-Efficacy.

				Have you been in close contact with European/white volunteers?	Rank of SEff	
Spearman's rho	Have you been in close contact with European/white volunteers?	Correlation Coefficient		1.000	.137	
		Sig. (2-tailed)		.	.283	
		N		63	63	
		Bootstrap ^c	Bias	.000	-.005	
			Std. Error	.000	.128	
			95% Confidence Interval	Lower	1.000	-.124
				Upper	1.000	.379
			Rank of SEff		.137	1.000
		Sig. (2-tailed)		.283	.	
		N		63	63	
Bootstrap ^c	Bias	-.005	.000			
	Std. Error	.128	.000			
	95% Confidence Interval	Lower	-.124	1.000		
		Upper	.379	1.000		

c. Unless otherwise noted, bootstrap results are based on 1000 bootstrap samples

Tabel 10: Korrelationsanalyse af self-efficacy.

I tabel 10 ses samme test udført med respondenternes RSES-score (SEst) her ses endnu engang, at konfidensintervallet krydser gennem 0; -0,078 til 0,366 og Sig. = 0,283 og derfor viser denne test, at der heller ikke ved RSES ses en signifikant sammenhæng mellem graden af kontakt den enkeltes score. Dermed ses der altså ingen signifikant sammenhæng mellem graden af kontakt og selvværd.

				Have you been in close contact with European/white volunteers?	Rank of SEst	
Spearman's rho	Have you been in close contact with European/white volunteers?	Correlation Coefficient		1.000	.164	
		Sig. (2-tailed)		.	.199	
		N		63	63	
		Bootstrap ^c	Bias	.000	-.008	
			Std. Error	.000	.113	
			95% Confidence Interval	Lower	1.000	-.078
				Upper	1.000	.366
			Rank of SEst		.164	1.000
		Sig. (2-tailed)		.199	.	
		N		63	63	
Bootstrap ^c	Bias	-.008	.000			
	Std. Error	.113	.000			
	95% Confidence Interval	Lower	-.078	1.000		
		Upper	.366	1.000		

c. Unless otherwise noted, bootstrap results are based on 1000 bootstrap samples

Tabel 11: Korrelationsanalyse af self-esteem

Det vil altså sige, at H0B og H0A ikke kan afvises, og at dette studie derfor ikke viser nogen sammenhæng mellem kontakt med hvide/europæiske volontører og de to

skalaer, RSES og NGSES. Derfor er der ikke noget i den statistiske analyse, som tyder på, at europæiske volontører har en negativ påvirkning på dem, der modtager hjælpen i Afrika.

8.2 Yderligere overvejelser om den kvantitative undersøgelse

RSES kunne dog være relevant at undersøge i yderligere studie idet det under gennemgang af resultaterne kunne tyde på, at der her er tale om question-order bias (Nikolopoulou, 2023), eller blot uopmærksomhed. Denne skala blev administreret efter NGSES, som udelukkende består af positive udsagn, hvor respondenterne derfor var primet til at svare SA og A ved positivt syn på egne evner, hvilket kan være med til at forklare, at der ses så stor forskel på, hvor mange der valgte A og SA på det første negative item sammenlignet med det sidste som ses i tabellerne herunder (Tabel 12 og 13).

2. At times I think I am no good at all

	N	%
Strongly agree	7	11.1%
Agree	24	38.1%
Disagree	13	20.6%
Strongly disagree	16	25.4%
Missing System	3	4.8%

Tabel 12: RSES item 2

9. All in all I am inclined to feel that I am a failure

	N	%
Strongly agree	2	3.2%
Agree	5	7.9%
Disagree	23	36.5%
Strongly disagree	32	50.8%
Missing System	1	1.6%

Tabel 13: RSES item 9

I den ovenstående kvantitative analyse ses ikke en signifikant sammenhæng mellem graden af kontakt og de to skalaer. Grundet både sample størrelsen, skævhed i repræsentation af populationen og fejl i udarbejdelsen af spørgeskemaet, som har betydet at flere besvarelse måtte fjernes ved RSES, er disse resultater ikke generaliserbare, men de bidrager stadig med et indblik i, at en eventuel negativ påvirkning, enten ikke er så stærk, ikke forekommer i alle tilfælde eller at den slet ikke finder sted. Dette kræver dog yderligere undersøgelser, for at kunne sige mere om. Et andet aspekt, som er værd at være opmærksom på er, at der også i dette sample ses, at item 8 skiller sig ud, som ses i tabel 14. Her ses en stor std. deviation (1,04) og dertil den laveste mean (2,43), som kan sætte tvivl ved validiteten af item 8, idet enighed med denne item muligvis i en tanzanisk kontekst vil indikere høj self-efficacy og ikke lav,

som Schmitt og Allik (2005) også så.

		Statistics										
		1. On the whole, I am satisfied with myself	2. At times I think I am no good at all	3. I feel that I have a number of good qualities	4. I am able to do things as well as most other people	5. I feel I don't have much to be proud of	6. I certainly feel useless at times	7. I feel that I am a person of worth, at least on an equal plane with others	8. I wish I could have more respect for myself	9. All in all I am inclined to feel that I am a failure	10. I take positive attitude toward myself	SEst
N	Valid	62	60	61	62	61	63	63	61	62	62	63
	Missing	1	3	2	1	2	0	2	1	1	1	0
	Mean	3.16	2.63	3.44	3.56	2.98	3.21	3.43	2.43	3.37	3.58	31.1746
	Median	3.00	2.00	4.00	4.00	3.00	3.00	4.00	2.00	4.00	4.00	31.0000
	Mode	4	2	4	4	4	4	4	2	4	4	34.00
	Std. Deviation	.891	1.008	.696	.562	.991	.901	.689	1.040	.773	.666	4.43061
	Variance	.793	1.016	.484	.315	.983	.812	.475	1.082	.598	.444	19.630
	Skewness	-.903	.084	-1.169	-.836	-.603	-.973	-1.110	.157	-1.200	-1.679	.136
	Std. Error of Skewness	.304	.309	.306	.304	.306	.302	.306	.306	.304	.304	.302
	Kurtosis	.144	-1.163	1.322	-.309	-.704	.175	1.251	-1.115	1.215	2.922	-1.054
	Std. Error of Kurtosis	.599	.608	.604	.599	.604	.595	.595	.604	.599	.599	.595
	Range	3	3	3	2	3	3	3	3	3	3	15.00

Tabel 14: RSES: Frekvensstatistisk analyse

9. Tematisk analyse af kvalitative data

For at analysere den kvalitative data vil jeg lave en tematisk analyse med udgangspunkt i Braun & Clarke (2006). I min analyse vil jeg have fokus på at besvare min problemformulering og vil derfor have fokus på udtalelser, som kan bidrage til netop dette.

Dertil har jeg en semantisk tilgang for at bevare respondentens integritet og undgå overtolkning. Ifølge Bulhan (1980) vil en positiv attitude mod vestlige være et tegn på *moving toward the oppressor*, hvilket betyder, at den undertrykte forsøger at blive ligesom undertrykkeren. Bulhans undersøgelse blev lavet meget nærmere koloniseringen og derfor meget nærmere en direkte undertrykkelse. Det er altså to forskellige historiske kontekster, som bliver analyseret i. Trods dette, er begreber som white-saviorism (Mechling, 2023), som fylder i medierne, med til at skabe en lignende negativ forventning til, hvilken påvirkning 'den hvide' vil have og derfor også, et belæg for at tolke positive syn på europæeren, som et tegn på mindreværd, naivitet og en ophøjelse af europæerne. Eftersom jeg ikke har mulighed for at vende mine tolkninger med respondenterne og dertil ikke finder nogen kvantitativ sammenhæng mellem graden af kontakt, self-efficacy og selvværd, vælger jeg at holde mig væk fra lignende tolkninger. Her behandles de som eksperter på egne oplevelser og derfor stilles der ikke spørgsmålstegn ved, hvorvidt de selv kender deres egen oplevelse bedst, som der ses en tendens til på sociale medier.

En sådan måde at behandle data giver forskeren mulighed for at forvrænge data i den retning, som passer deres formål. Selvom den kvantitative analyse ikke viste nogen

sammenhæng, så kan den stadig godt være der. Dette vil derfor blive undersøgt igennem en kvalitativ analyse.

Efter oversættelse af besvarelsene på swahili blev alle svar gennemlæst flere gange, data blev kodet (Braun & Clarke, 2006). Herefter laves en liste med de forskellige temaer samt noteret hvem og derved hvor mange der belyste dem, udvalgte jeg de temaer, som bedst kan belyse problemformuleringen. Særligt spørgsmål nummer to, hvor respondenter bedes sammenligne hjælp fra afrikanere og europæere, gav værdifulde beskrivelser. I dette afsnit vil der blive præsenteret forskellige temaer og inddraget uddrag fra besvarelsene.

9.1 Det er bedre at afrikanere hjælper afrikanere

Seks respondenter beskriver på forskellig vis, at det foretrækkes, at afrikanere hjælper andre afrikanere, frem for hjælp fra europæere. Resp. nr. 52, en kvinde på 21 år, skriver følgende:

“I think it is a good thing that African people help in Africa because they are able to relate, understand and engage to their fellow Africans due to the experience that they have received when living in Africa more easily than the European people [...] Also, communication will be much easier with their fellow Africans compared to communicating with the Europeans.”

Kvinden her beskriver samtidig at være vokset op omkring hvide volontører og oplevede at have tætte relationer til dem. Det vil sige, at hun taler ud fra et personligt erfaringsgrundlag. Det er nærliggende at gå ud fra, at de områder, som hun her nævner; at relatere, forstå, engagere og kommunikerer, er områder, hvor hun kan se, at volontører fra Europa kan komme til kort. Hendes udtalelser siger ikke noget om, hvorvidt hjælpen fra europæerne har en negativ påvirkning, men der ser ud til at være nogle naturlige begrænsninger. Samtidig er disse fire elementer centrale i både at opbygge relationer, som Benali et al. (2023) nævner er et af de områder, som der argumenteres for kan bringe noget positivt til værtssamfundet, og i at tilbyde den rette hjælp, som særligt volontører i forvejen kritiseres for ikke at gøre (Biddle, 2019).

Resp. nr. 25, en kvinde på 28 år, er mere tydelig omkring eventuelle negative konsekvenser ved at modtage hjælp fra Europa og hun skriver: “I think African helping

their fellow Africanist will be the best to avoid the impact brought by European such as moral deterioration.” Denne kvinde har ikke haft tæt personlig kontakt, men har set europæiske volontører. Hun har en oplevelse af, at den indflydelse, som bringes af europæere, fører til moralsk forringelse eller nedbrydelse. I andre udtalelser ses hvordan hjælp fra både afrikanere og europæere kan “koste” noget, men denne beskrivelse synes at være uden for en bevidst transaktion, men mere en naturlig konsekvens af europæernes blotte tilstedeværelse. Hun uddyber ikke yderligere, hvordan dette ser ud. Benali, et al. (2023) beskriver, hvordan volontører ofte forsøger at lære fra sig på en måde og på områder, som kritiserer den lokale skik og derfor opleves som nedværdigende. Dette kan f.eks. være børneopdragelse, uddannelse og påklædning. For at en moralsk nedbrydning kan finde sted, må den pågældende gruppe nødvendigvis være modtagelig overfor fremmede input. Dette kunne være et resultat af nysgerrighed og kulturel udveksling eller et resultat af vestens arbejde for at bevare overlegenhed, som Tajfel vil beskrive det, hvor der kan ses en underminering af værtssamfundets værdighed og ophøjelse af vestlig livsførsel. Dette kan ikke tolkes ud fra respondentens ord, men måske der i virkeligheden kan tales om en kombination. Ud fra Tajfels teori om social sammenligning ses der gennemsnitligt stor økonomisk forskel på de europæere, som har råd til at rejse til Tanzania og den gennemsnitlige tanzanier. Man kan derfor argumentere for, at man møder den rigere og dermed overlegne anden gruppe og derfor forsøger at blive en del af den gruppe, ved fx at efterligne livsstil, selvom denne går imod traditionelle skikke såsom påklædning eller endda værdisæt. Diener & Diener(1995) fandt, at Tanzania rangerer betydeligt højere kulturel kollektivismen end de 7 europæiske lande, som var med i deres undersøgelse. Man kan forestille sig, at tilegnelse af individualistiske værdier, kan have betydelige negative konsekvenser i familier og lokalsamfund.

Selvom ovenstående udtalelser beskriver, at hjælp fra andre afrikanere er at foretrække, beskriver flere også, at dette dog kan være en udfordring, idet mange afrikanere selv kæmper med fattigdom (resp. nr. 50) og generelt de udfordringer som afhjælpes gennem humanitært arbejde (resp. nr. 9), og derfor ikke har resurserne til at hjælpe i samme omfang som europæerne (resp. nr. 41). Altså ses der blandt flere en oplevelse af, at andre afrikanere er begrænsede af ydre faktorer, som ikke giver dem samme mulighed. Respondent nr. 17, en kvinde på 25, mener, at hjælp udført af afrikanere i Afrika vil være mere passende, men førnævnte udfordringer betyder, at der

ses en forøget risiko for, at den enkelte beholder nødhjælpen selv og dermed underminerer den humanitære indsats. Ud fra disse beskrivelser ses der altså en præference for at modtage hjælp fra andre afrikanere frem for europæisk hjælp. Samtidig ses der dog nogle betydelige udfordringer, som kan forhindre dette scenarie.

9.2 Mange afrikanere tror, at de ikke kan hjælpe

En gennemgående oplevelse er, at der er flere europæere, som hjælper sammenlignet med afrikanere. Ovenfor beskrives bl.a. at flere afrikanere er forhindret i at hjælpe andre fordi de selv er i en udsat position. Denne forståelse bliver kommenteret på flere gange, hvor der også beskrives, at ideen om, at afrikanere ikke har nok til at kunne hjælpe, simpelthen ikke er sand. Resp. nr. 18, en mand på 30 år skrev:

“Its have always assumed that, only european people should help african, we as African, we don't have the ability to do so... on which I think it's not true. [...] African we have the ability to do so even if we claim that we are not financially fit or stable“

Lignende beskrivelser ses flere gange blandt respondenterne og man kan herigennem se, at der opleves at være en generel forståelse, som er forkert og som muligvis er med til at holde den afrikanske befolkning tilbage fra at handle. Her ses der altså et finansielt ideal for, hvad der skal til for at kunne hjælpe andre og der understreges endda, manglen på finansiell stabilitet blot er en påstand, som ikke fjerner deres evne til at hjælpe andre. Også resp. nr. 11, en mand på 33 år skrev “most Africans we fail to understand that to help it's not what big you have so that you can help compare to the europeans to what they think on helping people” Han tilføjer elementet af sammenligning til forståelsen af, hvorfor denne opfattelse eksisterer. Den kommer ud af sammenligning med europæere. Dette er derfor et eksempel på, hvordan humanitært arbejde udført af volontører såvel som organisationer eller enkeltpersoner kan have en negativ påvirkning på dem, som modtager hjælpen. En økonomisk overlegenhed har sat baren for hjælp eller intervention højere end hvad lokale oplever at de kan bidrage med, hvilket kan give en oplevelse af, at det man har at tilbyde, ikke er nok eller ikke er værdigt, hvilket muligvis også kan påvirke selvværd og self-efficacy, som igen fastholder en passivitet.

Samtidig med at nogle oplever europæisk indflydelse som en trussel på deres moralske standard, oplever andre det modsatte. En 37-årig kvindes oversættelse lyder: "Africans do not reach the goals of the character directly, PEOPLE FROM EUROPE FOLLOW THE GOALS OF THE CHARACTER TO THE END". "The goals of the character" er altså målet for ens karakter og de bliver her beskrevet som højere på en målestok for god karakter end afrikanere, ikke bare højere, men gennemført og i mål. En sådan forståelse ligger langt fra moralsk nedbrydelse, og er i stedet en målestok for det modsatte. Her ses europæerne altså som eksemplariske mennesker, som man må antage, udelukkende bidrager med noget positivt i hendes perspektiv. På trods af, at denne udtalelse beskriver europæere i et positivt lys, er der en risiko for, at der også her skabes en ulighed og en standard, som synes uden for rækkevidde. Ligesom i det økonomiske eksempel, vil en sammenligning med "det bedre menneske" kunne skabe et romantiseret og ophøjet billede, som kan passivisere den enkelte i tanken om, at det man selv kan gøre, aldrig bliver lige så godt, som det der bliver gjort af europæerne. Det er vigtigt her at have in mente, at de europæere, som disse mennesker møder i deres eget land, oftest er dem, som enten har penge nok til at rejse på ferie, og dermed økonomisk velstående eller dem som er af mere altruistisk overbevisning end det europæiske gennemsnit og som i den periode har indstillet sig på at være til hjælp. Dette kan også være med til at forklare en mere ekstrem generalisering, fordi det i bund og grund er dem, de møder.

Disse udtalelser tyder på, at europæernes humanitære arbejde i Afrika kan være med til at skabe en sammenligning, som potentielt kan passivisere den enkelte. Dette kan ske gennem social sammenligning, hvor modtagergruppen ikke længere føler, at de kan bidrage med noget værdifuldt, idet de vurderer, at europæernes bidrag er langt bedre. Dette kommer til udtryk både i en kritik af en generel forståelse, en kritik af egen gruppes indsats og karakter og en ophøjelse af den anden gruppes indsats og karakter.

9.3 Hjælpen kommer med en pris

Et andet tema, som ses relevant er, at hjælpen opleves at koste noget. Dette ses ved hjælp fra både afrikanere og europæere, prisen benævnes fx som resurser (resp. nr. 24) fordele senere hen (resp. nr. 15), eller blot er "something" (resp. nr. 55). Jeg vil her fokusere på den pris hjælp fra europæere kan opleves at have.

En respondent, nr. 34, en mand på 39 år, skriver: "It is better for African to help African. The European helping an African comes with a price of being less valued". Manden her siger direkte, at en konsekvens af at blive hjulpet af europæere er, at man bliver regnet for mindre værd. Om det er i relation til andre lokale eller det er i relationen til den hjælpende europæer er ikke klart, men ikke desto mindre mener han, at der er en negativ påvirkning på individets vurderede værdi direkte forårsaget af, at en europæer hjælper en afrikaner. Ifølge Rosenbergs udlægning af self-appraisal, så vil andres reaktion og derved andres syn og vurdering af den enkelte i stor grad være fundamentet, hvorpå selvvurderingen bygges og man kan derfor antage, at denne pris også vil påvirke den enkeltes selvværd negativt.

En anden pris, som kan have en negativ påvirkning er skrevet af Resp. nr. 37, en mand på 47 år; "While any assistance is valuable, unconditional aid from fellow Africans is preferable to conditional aid from Europeans, as it avoids imposing cultural or lifestyle constraints on the recipients." Dette kan forstås på to måder. Den første tolkning kan være, at der i tilfælde af betingelser ved europæisk hjælp, foretrækkes ubetinget hjælp fra afrikanere. Den anden tolkning kan være, at hjælp fra europæere er betinget i sin natur og hjælp fra afrikanere ikke er det. Det særligt interessante her er den 'pris' han beskriver; begrænsninger af kultur eller livsstil hos modtagerne. Man kan forestille sig, at der her tales scenarier, hvor europæiske aktører stiller krav til, hvordan de europæiske resurser skal forvaltes, hvordan børnene på den europæisk finansierede institution skal undervises eller opdrages, eller hvordan sponsorerede landmænds marker skal kultiveres (resp. nr. 43). Alle disse ting, kan underminere traditionelle tilgange, kulturelle strukturer og ændring i livsførelse på europæernes principper. I sidste ende undermineres den lokale befolknings værdighed, idet deres agens i nogen grad fratages og deres skikke og viden ikke anerkendes.

9.4 Afrikanere kan godt bruge europæeres hjælp

Det sidste tema jeg vil tage fat i, er oplevelsen af, at afrikanere har brug for europæere. Denne holdning er i moderne medier muligvis den mest kontroversielle og kan nemt tolkes som internaliseret mindreværd (Fanon, 2021) eller som en accept af negative de karakteristika, som neokoloniseringens diskurser har introduceret (Benali & Oris, 2020). Resp. nr. 38, en mand på 49 skrev:

“Think people of Europe need to bring much skill to help Africa because most of the African nations begun to be nations into 1960 continue most of these countries [are] not developed at all so we need more skills and technology”

Her bliver der altså kommenteret på historiske begivenheders konsekvenser, en manglende udvikling og et behov for hjælp både til evner og teknologi. Ovenstående tolkning ses flere steder og ligger lige for, men en sådan tolkning fejer på sin vis mandens holdning væk, og stempler ham som et passivt offer, som er påvirket af vestlig agenda og derfor et bevis på en negativ påvirkning. En anden mulig tolkning kan være, at denne mand, som har færdiggjort en collegeuddannelse, har vurderet, at europæisk støtte vil være gavnlig på disse punkter. Han kan have erfaring, som støtter op om denne forståelse. Resp. nr. 6, beskriver fx, at der ses korrupsion i Afrika, og man kan argumentere for, at oplevelser hermed kan bakke op om en forståelse af, at de afrikanske nationer kan have behov for sparring og muligvis uddannelse på bestemte områder.

Resp. nr. 64, en kvinde på 65, beskriver fx et værdifuldt og ligebyrdigt samarbejde i forebyggelse og behandling af HIV og udtrykker et håb om samarbejde til forebyggelse af mentale sygdomme. Hun skriver:

“My experience to work together with the European people has helped a lot to understand and also to identifying ways of solving different problems. There, exchanging ideas and knowing how the people of Europe did in dealing with their disasters made me know a lot and so we learn from them and they from us”.

Hun beskriver altså et gensidigt samarbejde, hvor den dikotomiske magtstruktur, som tidligere beskrives, ikke er gældende og der i stedet ses et ligebyrdigt samarbejde. Denne ligebyrdige interaktion, har jeg ikke stødt på i litteraturen. Benali et al. (2023, p. 4) skriver at i forskningen af volunteer tourism, portrætteres værten oftest passiv, hvilket Bell (2013) mener er en stereotyp, som indgår i neokoloniale diskurser. De beskrives som modtagere eller udnyttede og det lokale samfund behandles som objektet og ikke subjektet, her bliver de lokale omtalt som passive ofre, hvilket faktisk er med til at reproducere den undertrykkelse eller uretfærdighed, som forskningen forsøger at gøre op med (Benali et al., 2023, p. 4). Fokus på sådanne interaktioner kan muligvis også være med til at ændre det negative narrativ, som ses i medierne samt være et modsvar til de neokolonialistiske diskurser.

Ud fra ovenstående analyse er der altså flere besvarelser, som kan indikere en negativ påvirkning gennem social sammenligning og en manglende inddragelse af lokale samt manglende forståelse for de lokale skikke og problematikker. Dertil ses eksempler på, hvordan et ligebyrdigt samarbejde kan være frugtbart og ligeledes, at fokus herpå kan være med til at ændre genetablere afrikanernes egens i videre forskningen af relationen mellem afrikaner og europæer.

10. Kvalitative besvarelse og statistisk sammenhæng

Ud fra ovenstående analyse, kan man se, at der er stor forskel på, hvorvidt det opleves, at hjælp fra europæere har en negativ påvirkning, på dem som modtager den.

Ovenstående blev der ikke taget højde for, hvor tæt kontakt de selv har haft til europæerne og derefter om holdningen har nogen relation til de to scales. Jeg har derfor valgt at se på, om der er en sammenhæng mellem den enkeltes holdning skarpt opdelt i *For europæere*, *Neutral* og *For afrikanere*. Jeg har valgt at dele det op på denne måde for at simplificere det. Dem, som gav udtryk for, at det var godt, når afrikanere hjalp, var ikke nødvendigvis kritiske overfor europæernes hjælp og omvendt. Derfor er det ikke en for og imod. Fordelingen på de 3 grupper ses på tabel 15. De 11 missing values repræsenterer de respondenter, som enten ikke efterlod en kommentar eller hvis kommentar ikke kunne placeres i de 3 kategorier.

Holdning		
	N	%
For europæere	16	25.4%
Neutral	20	31.7%
For afrikanere	16	25.4%
Missing System	11	17.5%

Tabel 15: Fordeling af kodede holdninger

Eftersom der her er tale om kategorielle data og der ønskes at blive klogere på en om der ses en sammenhæng, laves Spearman's rho. Eftersom der her sammenlignes mellem kategorier og dermed non-parametrisk data. I denne test, vil en negativ korrelation betyde, at der ved mere kontakt til europæerne vil ses en mere positiv opfattelse af den

hjælp de tilbyder, ved en positiv korrelation ses en større grad af kontakt med europæere, vil give en positiv opfattelse af den hjælp som kommer fra afrikanere.

Correlations

		Holdning	Have you been in close contact with European/white volunteers?
Spearman's rho	Holdning	Correlation Coefficient	1.000
		Sig. (2-tailed)	.
		N	52
	Have you been in close contact with European/white volunteers?	Correlation Coefficient	-.134
		Sig. (2-tailed)	.342
		N	52

Tabel 16: Korrelationsanalyse mellem kvalitativ holdning og grad af kontakt

Her ses, at der ikke er nogen signifikant sammenhæng mellem holdning og kontakt. Det vil altså sige, at det tyder på, at der ikke er nogen sammenhæng mellem hvor meget den enkelte har interageret med europæiske volontører og hvorvidt vedkommende udtrykker holdninger, der er positivt ladet mod nogle af grupperne.

Det næste jeg vil se på, er, hvorvidt der er en relation mellem holdningen og de to skalaer. Ud fra Tajfels teori om social identitet, vil man kunne forestille sig, at der ved et positivt billede af egen gruppe også vil ses en mere positiv vurdering af en selv.

		Rank of SEff	Rank of SEst	Holdning
Spearman's rho	Rank of SEff	Correlation Coefficient	1.000	-.078
		Sig. (2-tailed)	.	.582
		N	63	52
	Rank of SEst	Correlation Coefficient	.286*	.069
		Sig. (2-tailed)	.023	.628
		N	63	52
	Holdning	Correlation Coefficient	-.078	1.000
		Sig. (2-tailed)	.582	.628
		N	52	52

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

Tabel 17: Korrelationsanalyse mellem kvalitativ holdning og grad af kontakt

Der ses ingen sammenhæng mellem holdningen og de to skalaer, som ses på tabel 17. Dog ses en positiv signifikant sammenhæng mellem de to skalaer, hvilket var forventeligt.

For at være helt sikker på, at holdningerne ikke havde en sammenhæng med de to skalaer, så samlede jeg de besvarelser, som udtrykte direkte negative holdninger, for at se, om dette kunne have en relation. Man må gå ud fra, at et negativt syn på sin egen gruppe, ud fra Tajfels teori, må have en negativ påvirkning på den enkeltes identitet. Kun 11 respondenter har udtrykt sig direkte negativt og fordelingen ses på tabel 18. Eftersom der igen er tale om non-parametrisk data benytter jeg Spearman's rho, som ses på tabel 19.

	N	%
Negativt syn på afrikanere	6	9.5%
Negativt syn på europæere	5	7.9%
Missing System	52	82.5%

Tabel 18: Fordeling af kvalitative data, som udtrykker negative holdninger

			Negativt	Rank of SEff	Rank of SEst
Spearman's rho	Negativt	Correlation Coefficient	1.000	-.379	-.116
		Sig. (2-tailed)	.	.251	.734
		N	11	11	11
	Rank of SEff	Correlation Coefficient	-.379	1.000	.286*
		Sig. (2-tailed)	.251	.	.023
		N	11	63	63
	Rank of SEst	Correlation Coefficient	-.116	.286*	1.000
		Sig. (2-tailed)	.734	.023	.
		N	11	63	63

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

Tabel 19: Korrelationsanalyse mellem kvalitativt negative holdninger og de to skalaer

Heller ikke her ses en sammenhæng til de to skalaer. Ud fra denne undersøgelse er der altså ikke noget som tyder på, at den enkeltes opfattelse af den anden gruppes hjælp har en direkte sammenhæng med hverken self-efficacy eller selvværd, selvom dette teoretisk ville være sandsynligt. Det vil altså sige, at der teoretisk set forventes en negativ påvirkning på individet i ophøjelsen af en fremmed gruppe og nedgørelse af egen, men i dette studie ses ingen af disse to at gøre sig gældende.

11. Diskussion

I et felt, med manglende empiriske undersøgelser og særligt fra modtagerens synspunkt, bidrager dette studie med empirisk evidens. Selvom resultaterne ikke er generaliserbare grundet samplestørrelse og sample sammensætning, så er der her inddraget et vigtigt perspektiv fra en underrepræsenteret gruppe. Som et eksplorativt

studie har denne undersøgelse givet et godt udgangspunkt for yderligere undersøgelser. Både i den kvalitative og kvantitative del af undersøgelsen er der gjort erfaringer, som kan bruges til at lave et mere reliabelt og validt undersøgelsesdesign.

Undersøgelsen bidrager med ny empirisk data ved de to scales og lig Schmitt og Allik (2005) ses der også i dette studie, at item 8 i RSES skiller sig ud og en yderligere analyse heraf vil være et relevant bidrag til standardiseringen af RSES i Tanzania. NGSES er tilsyneladende ikke før benyttet i et tanzanisk sample, hvorfor der er en risiko for, at spørgsmålene, ligesom item 8 i RSES, forstås anderledes i denne kontekst. Dette vil kræve yderligere analyse og vil være relevant for yderligere forståelse af de kvantitative data.

Med et sample på 63 er det noget under det ønskede antal respondenter på 200 personer pr. gruppe og en komparativ analyse vil være for svag til at kunne udlede noget generaliserbart. På trods af manglende kvantitativ ballast, så viser de kvalitative besvarelser, at der kan være en negativ påvirkning, også på faktorer såsom selvværd og ved at skabe en passiviserende dynamik, som kan bremse en positiv udvikling. Det vil sige, at undersøgelsen her giver en empirisk opbakning til Phiri & Matambos psykoanalytiske tolkning af denne dynamik. Det er vigtigt at være opmærksom på, at respondenterne kan have svaret, hvad de mener er socialt mest ønskværdigt, social-desirability bias, og at svarene derfor heller ikke er en direkte repræsentation af deres subjektive oplevelse. Der ses også en risiko for courtesy bias, idet jeg har delt spørgeskemaet med bekendte, som kan have haft et ønske om at leve op til formodede forventninger til deres svar (Nikolopoulou, 2023).

Den pragmatiske tilgang i denne undersøgelse har flere gange været afgørende for, at der kunne indsamles data og analyseres data, dertil har mixed-methods også vist at bidrage positivt til forståelsen af fænomenet. Det kan dog diskuteres, om det ville have været mere hensigtsmæssigt at lave et multifase design (Creswell & Plano-Clark, 2013, p. 72), hvor dataene indhentes over flere omgange, hvilket giver mulighed for at rette op på fejl og tilpasse spørgeskemaet den kulturelle, sociale og praktiske kontekst bedre og dertil også give bedre mulighed for en mere dybdegående forståelse og afsæt for positiv forandring. Dertil vil yderligere samarbejde med forskere fra Tanzania kunne bidrage til

dette og dertil være med til at værne mod etnocentrisme og andre fejlslutninger, som ikke stemmer overens med den tanzaniske kontekst.

Yderligere leder dette til en etisk diskussion af dette studie. Efter endt dataindsamling blev der gjort opmærksom på, at forskning udført i Tanzania, skal leve op til en udførlig protokol af retningslinjer. Herunder skal der netop indgå en tanzanier i forskningsteamet, hvilket vil have været en værdifuld sparringspartner. Dertil ses yderligere tanzanisk etisk godkendelse, tanzanisk forskningstilladelse, en datatransfer agreement og i mit tilfælde en ny etisk godkendelse af eget universitet, idet der manglede en underskrift. Alt dette er tilsyneladende også aktuelt som studerende. Dette gør den tanzaniske befolkning noget mere utilgængelig, men man kan argumentere for, at disse foranstaltninger kan beskytte en befolkningsgruppe, som ellers kan vurderes at være sårbar på flere områder. Det kan også ses som en bureaukratisk mur, som både skærmer, men også er med til at udelukke denne befolknings stemme i forskning af emner, som i stor grad er relevant for netop dem. Hvorvidt der her er udført et etisk uforsvarligt studie, hvilket jeg ikke vil mene, kommer an på, hvilket perspektiv man har. Dog er det tydeligt, at studiet her overtræder bureaukratiske retningslinjer, som selvfølgelig skal respekteres ved yderligere forskning.

11.1 Sproget i spørgeskemaet

Den kvalitative data og dertil analyse bringer et nuanceret billede af en kompleks problemstilling, som opleves forskelligt af den tanzaniske befolkning. Besvarelsernes forskellighed vidner om kompleksiteten, hvor der i besvarelserne ses direkte modstridende holdninger til europæeres virke i Tanzania.

En anden formulering i det første kvalitative spørgsmål "Do you have good experiences with white volunteers or humanitarian workers? Please describe why" kunne have bidraget med yderligere nuance. Rationalet bag spørgsmålets udformning var, at dette ville give respondenterne mulighed for at reflektere over, om eventuelle oplevelser var gode eller ej og dertil beskrive, hvorfor de var gode eller hvorfor de ikke var dårlige. Ud fra besvarelserne er det dog tydeligt, at flere tolker dette, så der spørges ind til erfaring og ikke oplevelser og derfor ses flere beskrivelser er erfarings kontekst såsom erhverv. Dette aspekt viste sig dog at bidrage positivt med en forståelseskontekst. Andre svarede blot be- eller afkræftende, hvilket ikke gav den fylde, som var ønsket. En mere åben

formulering såsom "How would you describe your experiences with European/white volunteers or humanitarian workers?" Kunne muligvis have åbnet op for mere nuancerede beskrivelser, som i højere grad relateres til deres oplevelser. At ordet "white" indgik i spørgeskemaet skabte dog kritisk respons fra en enkelt europæisk organisationsleder, som frygtede at ordvalget, herunder specifikt "white", og vinklingen af undersøgelsen, kunne give grobund for en problemstilling, som de ikke mente var aktuell i deres organisation. Trods denne kritik, valgte jeg at holde fast i ordvalget.

Et andet interessant aspekt at se nærmere på er sprog-valget. Ingen af respondenterne noterede engelsk som deres modersmål, men alligevel besvarede 60,3% spørgeskemaet på engelsk. Dertil var nogle kvalitative besvarelser på engelsk ret svære at forstå. En af de elever jeg selv underviste i Tanzania på 15 år sagde i en samtale om det engelske sprog "We in Tanzania believe that the english language can save you". Også på skolen, som jeg var på, lød det "no english, no service" og der er derfor risiko for, at der kan være knyttet noget skam til ikke at kunne tale engelsk. Dette kan have betydet, at personer, som måske vil have haft en bedre forståelse af spørgeskemaet på swahili, valgte at besvare på engelsk grundet social-desirability bias. En anden mulighed kan også være, at respondenterne grundet et engelsk skolesystem er mere velbevandret i skriftlig engelsk sammenlignet med skriftligt swahili, trods stadig at have udfordringer hermed.

Oversættelse af spørgeskemaet gav flere respondenter muligheden for at svare og dertil gives muligheden for en mere fri og virkelighedstro besvarelse, som Chimezie (1975) beskrev. Dog skrev en enkelt respondent i kommentaren til sidst at spørgeskemaet på swahili var en smule svært at forstå og vedkommende anbefalede samarbejde med personer med bedre swahili-kundskaber. Derfor vil yderligere testning af det oversatte spørgeskema være relevant, hvilket bevidst blev nedprioriteret grundet de tidsmæssige rammer, som specialeafhandlingen skrives under.

11.2 Er europæisk 'hjælp' et problem?

Udefrakommende hjælp har sværere ved at inddrage de lokale, helt enkelt, fordi de ikke altid har levet sammen med dem og allerede i deres eget hjemland har gennemtænkt en strategi og løsning på problemet. På den måde kan gode intentioner være initiativer og løsninger på problematikker, som er bygget op omkring fremmed kultur og ideologi,

som dermed ikke altid er foreneligt, med den konkrete kontekst, som hjælpen tilbydes i. På den måde, er det afgørende ikke udelukkende, at den fremmede er hvid, men derimod, at de lokale ikke bliver hørt. Denne kritik af humanitært arbejde kan ligeledes stilles mig, som udefrakommende, der forsøger at forstå en befolkningsgruppe i en helt anden kontekst. Jeg har forsøgt at forholde mig til dette ved at begrænse latente tolkninger af deres udtalelser, samt inddrage litteratur, som er udviklet i Afrika og af afrikanere, for også at modarbejde etnocentrisme.

Benali, et al. (2023) beskriver, at underrepræsentation af værtens perspektiv ofte forklares ved utilgængelighed og sproglige barrierer. Ifølge Lazali (2021) kan en anden årsag til afrikansk underrepræsentation i psykologisk forskning være, at vesten har haft berøringsangst efter koloniseringens ophør, at man har været bange for at fejltolke, eller misforstå på en måde, som kunne være krænkende. Dog mener jeg, at man som europæer bør bryde berøringsangsten og i stedet samarbejde med og søge viden hos de mennesker, som det drejer sig om. Flere afrikanske lande modtager humanitær hjælp fra europæiske lande og organisationer, og mange mennesker på tværs af det afrikanske kontinent lever af den hjælp som gives. Det vil sige, at europæere allerede er til stede og et pludseligt skifte i denne struktur potentielt vil betyde, at mange mennesker mister deres levebrød og sikkerhed. Dette faktum betyder, at vestlige mennesker bør forholde sig til og undersøge, hvordan hjælpen gives bedst og mest bæredygtigt. Hvis man kan intervenere i et land, bør man også kunne forske i, hvad den hjælp betyder. Forskning som bygger på modtagerens perspektiv, er derfor essentiel, for at undgå at reproducere den uretfærdighed, som man forsøger at undgå og modarbejde (Benali et al., 2023). Mit eget møde med den tanzaniske befolkning vidner om mennesker, som er villige til at dele ud af deres oplevelser, som er bevidste om landets udfordringer og har ideer til, hvordan nogle af disse problematikker kan løses. Forskning og støtte, som kan fremme udviklingen indefra samt mindske fastholdende strukturer i de rammer, som vesten allerede er til stede i, mener jeg er essentiel. Berøringsangst må aldrig blive til ignorance.

12. Konklusion

Denne eksplorative mixed-methods undersøgelse viste ingen statistisk signifikant sammenhænge mellem humanitært arbejde udført i Tanzania, herunder kontakt til europæiske volontører og en negativ psykologisk påvirkning på dem, som modtager hjælpen i Tanzania målt ved New General Self-Efficacy Scale og The Rosenberg Self-Esteem Scale. Grundet et begrænset sample og fejlkilder, kan dette resultat ikke generaliseres, men kan dog indikere, at en eventuel påvirkning ikke finder sted i alle interaktioner, hvor europæere ses i en hjælpe-rolle og afrikanere i en modtagerrolle. Der blev fundet kvalitativ evidens for, at hjælp udført og finansieret af europæere kan medføre passivisering af den enkelte, idet der gennem social sammenligning kan opstå et ideal for, hvordan man bør hjælpe, som kan være uden for den enkeltes rækkevidde. I sådanne tilfælde ses der en risiko for, at det kan påvirke den enkeltes sociale identitet negativt. Dertil kan europæisk 'hjælp' opleves som intervention, med manglende forståelse for og inddragelse af den lokale kontekst, skikke og moral, som derfor kan blive undermineret, hvorfor flere respondenter finder det mere hensigtsmæssigt, hvis den humanitære indsats udføres af andre afrikanere. Andre oplever, at europæisk hjælp kan være værdifuld, når dette foregår, som et ligebyrdigt samarbejde, hvor begge parter er villige til at lære af hinanden. Med sådan en tilgang vil både europæere og afrikanere kunne nyde gavn af at sparre med og støtte hinanden. Nogle beskriver endda områder, hvor de mener, at afrikanere har brug for europæisk støtte. Selvom nogle gav udtryk for en negativ påvirkning, ses der ingen statistisk signifikant sammenhæng mellem positive eller negative holdninger til hverken afrikanere eller europæere og de to skalaer, hvilket ud fra Tajfels social identity theory og social sammenligning ellers var forventeligt. Altså viser denne undersøgelse, at der kan være en negativ påvirkning, som også kan have en længerevarende effekt, men det tyder på, at man i nogle tilfælde kan undgå denne påvirkning gennem ligebyrdigt samarbejde og ydmyghed, hvor lokal kultur respekteres.

Litteraturliste

- Abela, J. R. Z., Webb, C. A., Wagner, C., Ho, M.-H. R., & Adams, P. (2006). The Role of Self-Criticism, Dependency, and Hassles in the Course of Depressive Illness: A Multiwave Longitudinal Study. *Personality & Social Psychology Bulletin*, 32(3), 328–338. <https://doi.org/10.1177/0146167205280911>
- ACLED. (2023, October 10). *ACLED Conflict Index*. Retrieved December 6, 2023, from <https://acleddata.com/acled-conflict-index-mid-year-update/>
- Alessandri, G., Vecchione, M., Eisenberg, N., & Laguna, M. (2015). On the factor structure of the Rosenberg (1965) General Self-Esteem Scale. *Psychological Assessment*, 27(2), 621–635. <https://doi.org/10.1037/pas0000073>
- Alexopoulos, D. S., & Asimakopoulou, S. (2009). Psychometric properties of Chen, Gully, and Eden's "New General Self-Efficacy Scale" in a Greek sample. *Psychological Reports*, 105(1), 245–254. <https://doi.org/10.2466/pr0.105.1.245-254>
- Bell. (2013). Raising Africa?: Celebrity and the Rhetoric of the White Saviour. *Portal (Sydney, N.S.W.)*, 10(1).
- Benali, A., Munar, A. M., & Adu-Ampong, E. A. (2023). BEYOND THE SMILE: THE INFRAPOLITICS OF THE HOST IN VOLUNTEER TOURISM. *Tourism, Culture & Communication*. In press.
- Benali, A., & Oris, M. (2020). Consuming Poverty: Volunteer Tourism in an Orphanage in Nepal. In Cheer, Mathews, Van Doore, & Flanagan (Eds.), *Modern day slavery and orphanage tourism*. (pp. 110-122) CAB International.
- Biddle, P. (2020). What Drives Voluntourism? Internal Impulses and External Encouragement. In In Cheer, Mathews, Van Doore, & Flanagan (Eds.), *Modern Day Slavery and Orphanage Tourism* (pp. 85–97). CAB International.
- Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3(2), 77–101. <https://doi.org/10.1191/1478088706qp063oa>
- Bryman, A. (2007). Barriers to Integrating Quantitative and Qualitative Research. *Journal of Mixed Methods Research*, 1(1), 8–22. <https://doi.org/10.1177/2345678906290531>

- Bulhan, H. A. (1980). Dynamics of Cultural In-Betweenness: An Empirical Study. *International Journal of Psychology*.
- Chen, G., Gully, S. M., & Eden, D. (2001). Validation of a New General Self-Efficacy Scale. *Organizational Research Methods*, 4(1), 62–83.
<https://doi.org/10.1177/109442810141004>
- Chimezie, A. (1975). Colonized Mentality and Afro-Centric Peoples. *Journal of Black Psychology*, 2(1).
- Coolican, Hugh. (2014). *Research methods and statistics in psychology* (6. ed.). Hodder Education. (kap. 8 & 13)
- Creswell, J. W., & Plano Clark, V. L. (2013). *Designing and conducting mixed methods research* (2. ed.). SAGE Publications. kap. 1-3,6-8
- Drescher, C. F., Johnson, L. R., Kurz, A. S., Scales, P. C., & Kiliho, R. P. (2018). A Developmental Assets Approach in East Africa: Can Swahili Measures Capture Adolescent Strengths and Supports? *Child & Youth Care Forum*, 47(1), 23–43.
<https://doi.org/10.1007/s10566-017-9415-0>
- Fanon (2021) *Black Skin, White Masks*. Penguin Books Ltd. E-book.
- Feilberg (2014). *Dannelsen af en psykologisk og videnskabelig habitus hos psykologistuderende*. Kapitel: Om erkendelsesinteresser. Academic Books.
- Field, A. P. (2014). *Discovering statistics using IBM SPSS statistics* (4th ed.). SAGE Publications (kap. 1 og 7).
- Global Giving (n.d.) *Explore projects*. Tilgået september 2023.
<https://www.globalgiving.org/search/?size=25&nextPage=1&sortField=sortorder&selectedLocations=00tanzan&loadAllResults=true>
- Hallingberg, B., Turley, R., Segrott, J., Wight, D., Craig, P., Moore, L., Murphy, S., Robling, M., Simpson, S. A., & Moore, G. (2018). Exploratory studies to decide whether and how to proceed with full-scale evaluations of public health interventions: a systematic review of guidance. *Pilot and Feasibility Studies*, 4(1).
<https://doi.org/10.1186/s40814-018-0290-8>
- Ikuenobe, P. (2017). African communal basis for autonomy and life choices. *Developing World Bioethics*, 18(3), 212–221. <https://doi.org/10.1111/dewb.12161>

- Ivankova, N. (2014). PART II: DESIGNING AND CONDUCTING A MIXED METHODS ACTION RESEARCH STUDY. In *Mixed Methods Applications in Action Research*. SAGE Publications, Incorporated.
- Kapinga, O. S., & Aloni, M. (2021). Measuring levels of self-esteem of students with visual impairments in regular schools in Tanzania. *British Journal of Visual Impairment*, 41(2), 388–399. <https://doi.org/10.1177/02646196211051685>
- Lazali, K. (2021). *Colonial Trauma*. Polity.
- Lieberman, E. S., & Zhou, Y. (2021). Self-Efficacy and Citizen Engagement in Development: Experimental Evidence from Tanzania. *Journal of Experimental Political Science*, 9(1), 46–63. <https://doi.org/10.1017/xps.2020.47>
- Mechling, L. (2023, September 25). 'Latest wave of colonialism': how dangerous is the white savior complex? *The Guardian*. <https://www.theguardian.com/tv-and-radio/2023/sep/25/white-savior-complex-documentary-tv-show-hbo-renee-bach>
- Mwakanyamale, A. A., Wande, D. P., & Yu, Y. (2018). Multi-type child maltreatment: prevalence and its relationship with self-esteem among secondary school students in Tanzania. *BMC Psychology*, 6(1). <https://doi.org/10.1186/s40359-018-0244-1>
- Nikolopoulou, K. (2023, March 17). What Is Response Bias? | Definition & Examples. Scribbr. Retrieved January 2, 2024, from <https://www.scribbr.com/research-bias/response-bias/>
- O’Cathain, A., & Thomas, K. (2004). “Any other comments?” Open questions on questionnaires – a bane or a bonus to research? *BMC Medical Research Methodology*, 4(1). <https://doi.org/10.1186/1471-2288-4-25>
- Oetker-Black, S. L., & Kreye, J. (2015). Global Psychometric Evaluation of the Clinical Skills Self-Efficacy Scale in Moshi, Tanzania. *Nursing Education Perspectives*, 36(3), 163–166. <https://doi.org/10.5480/13-1256>
- Orth, U., Robins, R. W., & Meier, L. L. (2009). Disentangling the Effects of Low Self-Esteem and Stressful Events on Depression: Findings From Three Longitudinal Studies. *Journal of Personality and Social Psychology*, 97(2), 307–321. <https://doi.org/10.1037/a0015645>

- Phiri, S., & Matambo, E. (2017). Foreign Intervention Predicament in Africa: Deploying Fanonian Psychoanalysis. *The Journal of Pan African Studies*, 10(9), 322–338.
- Ronald, & Busari. (2023, November 7). MrBeast builds 100 wells in Africa, attracting praise – and some criticism. *cnn.com*.
- Rosenberg, M. (1965). *Society and the Adolescent Self-Image* [PDF]. Princeton University Press.
- Rosenberg, M. (2015) *Rosenberg Self-Esteem Scale*. The Morris Rosenberg Foundation
- Schmitt, D. P., & Allik, J. (2005). Simultaneous Administration of the Rosenberg Self-Esteem Scale in 53 nations: Exploring the universal and Culture-Specific features of global Self-Esteem. *Journal of Personality and Social Psychology*, 89(4), 623–642. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.89.4.623>
- Statista (2023, September 29). Statista: *Africa: share of global poverty by country 2023* Retrieved December 6, 2023, from <https://www.statista.com/statistics/1228553/extreme-poverty-as-share-of-global-population-in-africa-by-country/>
- Tajfel, H. (1974). Social identity and intergroup behaviour. *Social Science Information*, 13(2), 65–93. <https://doi.org/10.1177/053901847401300204>
- TakeProfit. (2023). *Tanzania Wages 2023: Minimum & Average* | *Take-profit.org*. Take-Profit. Retrieved December 6, 2023, from <https://take-profit.org/en/statistics/wages/tanzania/>
- Tanzania Education Corp.* (n.d.). Tanzania Education Corp. Retrieved January 2, 2024, from <https://tanzaniaeducationcorp.org/>
- The Gaming Act (2003), <https://www.fiu.go.tz/GamingAct.pdf>
- Turner, J. C., Brown, R. J., & Tajfel, H. (1979). Social comparison and group interest in ingroup favouritism. *European Journal of Social Psychology*, 9(2), 187–204. <https://doi.org/10.1002/ejsp.2420090207>
- United Nations Population Fund. (n.d.). United Nations Population Fund. *World Population Dashboard -Tanzania, United Republic of* Retrieved December 6, 2023, from <https://www.unfpa.org/data/world-population/TZ>

University of Maryland Department of Sociology. (2021, November 6). *Using the Rosenberg Self-Esteem Scale*. University of Maryland. Retrieved December 19, 2023, from <https://socy.umd.edu/about-us/using-rosenberg-self-esteem-scale>

Utsey, S. O., Abrams, J. A., Opare-Henaku, A., Bolden, M. A., & Williams, O.,III. (2015). Assessing the psychological consequences of internalized colonialism on the psychological well-being of young adults in Ghana. *Journal of Black Psychology*, 41(3), 195. doi:10.1177/0095798414537935

Uzoigwe, G. N. (2019). Neocolonialism Is Dead: Long Live Neocolonialism. *Journal of Global South Studies*, 36(1), 59–87. <https://doi.org/10.1353/gss.2019.0004>

Wikipedia. (2023, November 26). *List of universities and colleges in Tanzania*. https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_universities_and_colleges_in_Tanzania

World Bank Open Data. (n.d.). World Bank Open Data. Retrieved December 6, 2023, from <https://data.worldbank.org/indicator/SI.POV.DDAY?locations=TZ>

Xi, X., Wang, Y., & Jia, B. (2017). The Effect of Social Support on Subjective Well-being: Mediator Roles of Self-esteem and Self-efficacy. *Atlantis Press: Advances in Social Science, Education and Humanities Research*. <https://doi.org/10.2991/ichssr-17.2017.101>

Zakiryanova, I., & Redkina, L. (2020). Research on ethnocultural identity in H. Tajfel's social identity theory and J.C. Turner's self-categorization theory. *SHS Web of Conferences*, 87, 103-. <https://doi.org/10.1051/shsconf/20208700103>

Aalborg Universitet. (n.d.). *Hjælp og ressourcer til GDPR for studerende*. Persondata.aau.dk. Retrieved September 20, 2023, from <https://aaudk.sharepoint.com/sites/persondata-studerende/SitePages/Minikursus-i-GDPR-for-studerende.aspx>

Bilag 1: Spørgeskema på engelsk og swahili

Bilag 2: Kvantitative besvarelser